

رئیس - آقای عداد السلطنه (اجازه)
 عداد السلطنه - بنده اساساً با پیشنهاد آقای طهرانی موافق هستم ولی علت مخالفت بنده این است که موقوفه یک قانونی منویسم و وضع میکنم باید بطوری باشد که همان اشخاص که یک وقتی مظنون بقاچاق میشوند آنها هم بفرمانند .

خود آقای طهرانی متذکر میشوند و توضیح میدهند که بعضی از آقایان قانون را درست ملاحظه فرموده اند و در نظر ندارند که مأمورین نظمی و امنیه و کسب خدایان محل نماینده های مدعی العموم حساب میشوند . بسیار خوب .

فلان شخص لارستانی یا سیستانی چه اطلاع دارد که نماینده مدعی العموم شامل مأمورین نظمی و امنیه و کسب خدایان محل هم می شود .

پس بهترین است که در پیشنهاد خودشان توضیح بدهند و نماینده مدعی العموم را تشخص بدهند که کیست و در هر جایی که مدعی العموم نباشد نماینده مدعی العموم عبارت است از رئیس نظمی یا رئیس امنیه و تصدیق نامه ای و کسب خدایان محل تا ما هم موافقت کنیم و رأی بدهیم که خانه پیدا کنند .

آقا شیخ محمد علی طهرانی - بسیار خوب بنده هم موافقت میکنم
 رئیس - رأی می گیریم به پیشنهاد آقای طهرانی
 آقا شیخ محمد علی طهرانی - این توضیح را هم ضمیمه میکنم که در بین الهالین نوشته شود .

مستخدمین امنیه و نظمی نماینده مدعی العموم هستند

رئیس - بنویسید بدهید بیاروند

تعیین - بنده مخالفم

رئیس - (خطاب با آقای طهرانی) آن اصلاح را بدهید بیاروند بعد رأی میگیریم . پیشنهاد آقای مشارعظم

(اینطور قرائت شد)
 تبصره - محکمه صالحه محکمه عدلیه است و امین مالیه هر مدعی هم در مواد محاکمه قاجاقچها ادارای حق حضور در محکمه عدلیه هستند و صاحب رأی خواهد بود

رئیس - آقای مشارعظم (اجازه)

مشارعظم - بنده محکمه صالحه غیر از محکمه عدلیه نمی توانم فرض کنم مگر اینکه آقایان موافق باشند کلمه صالحه را اصلاح از ماده بردارند والا نمی توان گفت محکمه صالحه غیر از محکمه عدلیه باشد .

یک اداره تحقیقی در مالیه هست و در حدود وظایف و نظاماتی که دارد هر کاری که راجع بامور مالیه بان رجوع میشود انجام میدهد علاوه بنده متذکر میشود محاکم خصوصی مخصوص یک کارهایی

هستند آنها وظایفشان محدود است و نظامنامهائی دارند که در حدود آن رفتار می کنند در هر وزارتخانه محکمه اداری میتوان معین کرد مجری کارهای خصوصی خود اداره و این محکمه های اداری مربوط است بامورد اداری و رفع اختلافات و اصلاح اموری که از خود اجراء ادارات دولتی سر میزند

ولی مربوط بامور خارج از حوزه خودش نیست اگر یک نفر از مردم این مملکت بایکی از ادارات دولتی اختلافی پیدا کرد

فذاوت این موضوع بامحکمه اداری نیست و بامحکمه عدلیه است و موضوع ندارد که در همان محکمه اداری رسیدگی شود و چون در قانون محکمه صالحه اسم برده شده این است که بنده به همان معنای حقیقی خودش تفسیر کردم

ولی چون در این کارها مأمورین مالیه هم دخالتی دارند و باید نظر آنها هم جلب شود این است که بنده اضافه کردم مأمور مالیه هم میتواند در آن محکمه حاضر باشد و صاحب رأی هم باشد والا بطور دیگری بنظر من نرسد که این کار اصلاح شود مگر اینکه لفظ محکمه صالحه را از ماده بردارند و عوضش نمایند بیک عنوان دیگری برایش پیدا نمایند آتوق میشود گفت که اداره تحقیق مالیه بامحکمه که تشکیل میشود از حاکم و غیره بنشینند و تحقیق کنند دیگر این محکمه را نمی شود محکمه صالحه اسم گذاشت

وزیر فوائده عامه بنده در تعقیب اظهارات قبل از ظهر خود دو ماده قانون را میخوانم و هیچ توضیح دیگری هم نمیدهم قانونی در سنه ۱۳۳۳ تصویب مجلس شورای ملی رسیده که قطعی و واجب الاجرا است ماده سی این قانون (اسم این قانون هم قانون تشکیلات وزارت مالیه است) میگوید وظیفه محکمه مالیه رسیدگی بظلماتی است که افراد مردم از تجاوزات ادارات و مأمورین مالیه مینمایند بنا بر این مطابق این ماده قانون اصلا باین محکمه خصوصی حق داده شده است که موافق قانون بتمام نظلماتی که افراد مردم از مأمورین یا ادارات مالیه دارند رسیدگی کند این صریح ماده است

ماده (۷۵) این قانون میگوید اگر شکایت کنندگان ادارات مالیه ولایات تقاضای رسیدگی در محل نمایند وزیر مالیه میتواند دستور بدهد که مجلس مرکب از چند نفر از مستخدمین محل در تحت ریاست یکی از مأمورین دولت که صلاح بداند برای تحقیق تشکیل شود و با اظهارات طرفین رسیدگی نموده صورت مجلس نوشته بوزارت مالیه بفرستد تا از ادارات مربوطه

و با محکمه مالیه حکم لازم داده شود . پس بنابراین با بودن این قانون اصلا خیال میکنم باین پیشنهادات و تبصره ها احتیاجی نیست و این قانون تا بحال بقوت خودش باقی است و ملغی نشده

شیرازی - اجراء هم نشده است . وزیر فوائده عامه بلی این قانون یک مدتی موقوف الاجراء گذاشته شد حالا کاری بان ندارم مقصود این این است که مطابق این قانون و سوابقی که در قوانین موجود بود ممکن است مرجع نظلمات مردم از مأمورین مالیه عدلیه نباشد و بیک محکمه خصوصی باشد که عملی تر و سرعت جریانش هم بهتر باشد باین ملاحظه متاسفانه ما با این پیشنهاد نمی توانیم موافقت نمائیم

رئیس قسمت اول پیشنهاد آقای مشارعظم رد شد قسمت دومش هم منوط است بوجود قسمت اول

در این صورت نمی توانیم رأی بگیریم پیشنهاد آقای زاهدانی . (اینطور قرائت شد)
 تبصره - محاکم صالحه عبارت است از حکومت و دوفتر دیگر که از طرف مالیه و متمم بحکمت انتخاب میشوند . شریعتدار دامغانی - حل این اختلاف را که بین اداره مالیه با شخص قاجاق کننده یا متهم قاجاق پیدا شده هست باید بجهت قسم تصور کرد .

یکی مطابق اصول قضائی که رجوع شود بدلیه و در آنجا حل شود . این را مجلس رد کرد . علاوه شاید مردم هم رضای نباشند که برای ۳۰ تن تباکو یا یک تن توتون دوسه ماه در زحمت بیفتند و بروند بدلیه و تظلم کنند ممکن است اصلا از جنسشان صرف نظر کنند

یکی دیگر این که یک مجلسی مرکب از نماینده مدعی العموم و حکم

در هر حال اگر صورت در محکمه از رسیدگی آقای پاسانی و طهرانی پیشنهاد کردند تشکیل شود و رسیدگی نمایند بالاخره این هم رد شد بنده آن را هم مطابق اصول قضائی تصور نمی کنم خوب باشد

یک تنم دیگر راه حلش این بود که آقای وزیر فوائده عامه فرمودند یعنی یکی دو ماده از قانون تشکیلات وزارت مالیه را قرائت نمودند

این مطلب هم صحیح است لکن این قانون تاکنون بموقع اجرا گذاشته نشده ما هیچ نمیدانیم که یک اشخاصی از مالیه متظلم باشند و یک محکمه در اداره مالیه تشکیل شده باشد و رسیدگی کند ما که تاکنون ندیده ایم

بعضی از نمایندگان - صحیح است . و این قانون تاکنون بموقع اجرا گذاشته نشده و نخواهد هم شد و اگر هم

اجرا شود باز بر علیه مردم خواهد بود آن شخص را محکوم خواهند کرد و مأمور مالیه را محکوم نخواهند کرد . (صحیح است)

باین جهت این هم بر ضرر مردم تمام می شود و بالاخره عقیده بنده این است که حاکم را که خود دولت تعیین کرده بیک نفر را متهم بقاچاق تعیین کند بیک نفر هم از طرف اداره مالیه معین شود و این ها به نشینند و مطابق اصول حکمت قضیه را خانه بدهند و با اصول قضائی هم هیچ منافات ندارد

بعضی از نمایندگان - صحیح است . رئیس - شاهزاده شیخ الرئیس (اجازه)

محمد هاشم میرزا شیخ الرئیس - عرض کنم بنده هر چه فکر می کنم نمی فهمم که چه چیز باعث شده و ما را واداشته است که به این تجاوزاتی که فرض می کنیم از طرف مأمورین مالیه ب مردم می شود فرق بگذاریم این مالیات چه فرقی با سایر مالیات های قبل دارد

اگر مالیات از مردم زیاد می گرفتند و ما مردم گرفتار می شدیم در امر تجدید یا چیز دیگر هر اشکالی که پیش می آمد رسیدگی می شده این ماده هم که قرائت شد ماده قانونی است که از مجلس گذشته و اینکه فرمودند اجرا نشده اینطور نیست اگر بوزارت مالیه مراجعه فرمائید می بینید که باند مرتبه بیشتر این محکمه تشکیل شده و این قانون هم اجرا شده فقط در زمان تصدی آقای مصدق السلطنه این قانون برای سه ماه موقوف الاجرا ماند که مدتش هم تمام شد و رفت و هیچ این قانون القاه نشده و بقوت قانونی خودش باقی است اجراء هم شده

این مالیات هم هیچ فرقی با مالیاتها ندارد

رئیس - تصویب نشد - پیشنهاد آقای طهرانی قرائت میشود (اینطور قرائت شد)

تبصره - محکمه صالحه تشکیل میشود از حاکم دولت و مأمورین مالیه و مدعی العموم که در وقت قرائت رأی می گیریم می کنند قیام و قعود می نمودند

رئیس - شاهزاده شیخ الرئیس (اجازه)

مطلب هاشم میرزا شیخ الرئیس - عرض کنم بنده هر چه فکر می کنم نمی فهمم که چه چیز باعث شده و ما را واداشته است که به این تجاوزاتی که فرض می کنیم از طرف مأمورین مالیه ب مردم می شود فرق بگذاریم این مالیات چه فرقی با سایر مالیات های قبل دارد

اگر مالیات از مردم زیاد می گرفتند و ما مردم گرفتار می شدیم در امر تجدید یا چیز دیگر هر اشکالی که پیش می آمد رسیدگی می شده این ماده هم که قرائت شد ماده قانونی است که از مجلس گذشته و اینکه فرمودند اجرا نشده اینطور نیست اگر بوزارت مالیه مراجعه فرمائید می بینید که باند مرتبه بیشتر این محکمه تشکیل شده و این قانون هم اجرا شده فقط در زمان تصدی آقای مصدق السلطنه این قانون برای سه ماه موقوف الاجرا ماند که مدتش هم تمام شد و رفت و هیچ این قانون القاه نشده و بقوت قانونی خودش باقی است اجراء هم شده

این مالیاتها تاکنون بموقع اجرا گذاشته نشده ما هیچ نمیدانیم که یک اشخاصی از مالیه متظلم باشند و یک محکمه در اداره مالیه تشکیل شده باشد و رسیدگی کند ما که تاکنون ندیده ایم

بعضی از نمایندگان - صحیح است . و این قانون تاکنون بموقع اجرا گذاشته نشده و نخواهد هم شد و اگر هم

(عده قبلی قیام نمودند)
 رئیس - تصویب نشد - پیشنهاد آقای طهرانی قرائت میشود و رأی میگیریم (اینطور قرائت شد)

تبصره - محکمه صالحه تشکیل میشود از حاکم محل و مأمور مالیه و مدعی العموم یا نماینده مدعی العموم (مأمورین امنیه و نظمی که شدای محل) که با کثرت رأی خواهند داد و رأی آنها قطعی خواهد بود

رئیس - رأی می گیریم باین پیشنهاد آقایانی که تصویب می کنند قیام فرمایند عده بطور تردید قیام و قعود می نمودند

رئیس - آقا اینطور نمی شود رأی گرفت . پس قعود فرمائید . دوباره رأی گرفته می شود اولی مشکوک شد . آقایان موافقین

یک نفر از نمایندگان - دو مرتبه قرائت شود (شرح گذشته قرائت شد)
 رئیس - آقایانیکه با این پیشنهاد موافقت قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند)
 رئیس - تصویب شد . پیشنهاد آقایان دست غیب و وکیل - الدلک دیگر مورد ندارد . پیشنهاد آقای شیروانی (اینطور خوانده شد)

تبصره دوم - دولت مکلف است برای جلوگیری از قاجاق نمونه بطریق ذیل تعیین و در ظرف شش ماه عامه را برای اجرای آن ملزم سازد

برای سیگار بسته های نیم منی برای توتون چیق بسته های یک من برای تباکو

بسته های پنج منی

این مینقد بسته های یک من برای توتون چیق بسته های یک من برای تباکو که کمتر از مقدارهای فوق در هر کجا یافت شود قاجاق نبوده و جریمی بآن تعلق نمیگردد .

رئیس - آقای شیروانی (اجازه)

شیروانی - پنج شش ماده مهم ما از مجلس میگذرانیم و بالاخره همین فردا هم مردم محکومته اطاعت نمایند در صورتیکه مافکر نمیکنیم چه قسم اجرا می شود

در اینصورت معین نکرده اند که تبا کو یا توتون با سیگار در چه موقعی قاجاق محسوب میشود

فقط گفته اند که باید از یک من تبا کو و توتون سیگار فلانقدر مالیات گرفته شود و نیز گفته شده است از زارع هم نمیگیرند و آنوقت که تهیه شده است برای فروش مالیاتش را میگیرند

بسیار خوب بنده بکنم تبا کو در دستم است

از توی شیایان عبور میکنم کدام علامت دولت و مأمور دولت را قانع می کنند که این تبا کو مالیاتش راداده بانوتون سیگار میفرمایند درست اول که گرفته شد و سیم و سرب شد

بهد دیگر متعرض کسی میشوند خبر آقا اینطور نیست . برای جلوگیری از قاجاق همه جا را تفتیش کنند و ببینند آیا فلان تبا کو و یا سیگار یا توتون مالیاتش را داده اند یا نه

الان در هر محلی از صد تا خانه بادوست تادکان ممکن است یک دکان بایک خانه طرف سوء عطن شود

برای تریاک قاجاق بامور تفتیش هم حق داده شده که برود توی آن خانه و تفتیش کند و ببیند آیا تریاک قاجاق است یا نیست در موضوع تریاک هم وقتی مفتش میرود یک هلامتی است که او را قانع می کند و آن باندروالی است که روی تریاک است و آن باندروال مأمور را قانع می کند

حالا بنده میگویم به بینم آن هلامتی که برای توتون و سیگار و تبا کو معین می کنند که این توتون مالیات خودش راداده است چیست؟

بفرمایش آقای طهرانی اگر دست کرد توی جیب من و توتون سیگارم را بیرون آورد و گفت این سیگار مالیات نداده است بچه وسیله قانعش کنم که مالیاتش داده شده ؟

بنابراین باید یک چیزهایی را پیش بینی کرد که بعدها اسباب زحمت نشود

مقرر میباید این قسمت مربوط به نظامنامه است

ما از نظامنامه چشممان فرسیده است که این مواد را پیشنهاد می کنیم نظامنامه سلسله ناک ما را رسانده است و ما می بینیم

بنابراین راه حل بنظر من رسیدن حالا ممکن است آقای وزیر مالیه یا سایر آقایان که بهتر مطالعه کرده اند یک دقتی بنمایند که اسباب زحمت برای تولید نشود و یک بسته های مخصوص دولت بطور نمونه برای توتون سیگار درست کنند و اعلان کند و مردم را مکلف کند

که باین ترتیب بسته های توتون و تبا کو تولید شود و اینها را تهیه نمایند و برای آنها باندروال و تهری تهیه کنند که معلوم شود این توتون مالیات خود را پرداخته است

مثلا زیادتر از نیم من هر جا دیده شد قاجاق است ولی کمتر از نیم من قاجاق نیست و مالیاتش راداده است . این بنظر من بنده

حالا بنده میگویم به بینم آن هلامتی که برای توتون و سیگار و تبا کو معین می کنند که این توتون مالیات خودش راداده است چیست؟

حالا بنده است بنظر آقایان نمایندگان رئیس - شاهزاده شیخ الرئیس (اجازه)
 محمد هاشم میرزا شیخ الرئیس عرض میکنم خیلی از این مواد باید در نظامنامه مقید شود و لازم هم است ولی مربوط بقانون نیست . البته وقتی دولت مالیات میگیرد هلامتی هم برایش معین میکنند

که مالیات این جنس گرفته شد علاوه این پیشنهاد آقای شیروانی هم کاملاً این نظریه را تأمین نمی کند و باین بسته ها نمیشود تعیین کرد که مالیات داده شده یا نه آنوقت هر کسی میخواهد سیگار ببرد

باید این من سیگار ببرد پس خوب بود بسته ها را کمتر پیشنهاد می کردند مثلا کسی میخواهد سیگار ببرد

توتون ده سیر یا پانزده سیر باشد تبا کو یک یا دو من باشد و الا این ترتیب که پیشنهاد کرده اند مستلزم این است که مردم نتوانند معامله بکنند

حالا کار ندارم که معامله زیاد با حکم بکنند ولی در هر صورت این پیشنهاد جایش اینجا نیست و مربوط بنظامنامه است و البته آن اشخاص و متعصبین نمی که در وزارت مالیه هستند و این نظامنامه را می نویسند تمام این مطالب را پیش بینی می کنند

وزیر مالیه - اولاً اگر تجاوزاتی می شود تصحیر نظامنامه نیست قسانون و همه ترتیبات و مقررات ممکن است حسن اداره شود و ممکن است سوء اداره

قوانین همینطور هم ممکن است بد اجرا شود و ممکن است خوب نتیجه بدهد

بنده بنده به سبب سایر آقایان کاملاً از ترتیب جریان اداری مالیات دخالت مستعصر نیستم و نمیتوانم اینجا مطالب و معاسن را پیش بینی کنم

وزیر مالیه - بنده با این پیشنهاد موافقت میکنم

رئیس - رأی میگیریم آقایان موافقین . با این پیشنهاد قیام فرمایند (جمعی قیام نمودند)

رئیس - تصویب نشد پیشنهاد شاهزاده شیخ الرئیس (اینطور خوانده شد)

ممکن است اگر متشکی اعتراضی داشت

محمد هاشم میرزا شیخ الرئیس حالا که آن پیشنهاد پیشرفت کرد یعنی محل محاکمه را تعیین کردند که کسب خدای محل و کی و کی دخالت داشته باشد و رسیدگی کند اینها را شاید بنده صلاح ندانم و علاوه اسباب بهانه جوئی مردم میشود و شاید آنها هم درست نتوانند رسیدگی کنند و تولید اشکال شود

بنابراین از آقایان تقاضا میکنم اینها را بگذارند برای نظامنامه بآن ترتیبی که عرض کردم درست شود

رئیس - رأی میگیریم به پیشنهاد آقای شیروانی . آقایان موافقین قیام فرمایند (معدودی برخاستند)

رئیس - تصویب نشد اصلاح پیشنهاد آقای تدین پیشنهاد میکنم که تبصره ذیل بماده پنج اضافه شود

تبصره - ضبط جنس قاجاق مانع از اخذ مالیات متعلق بآن نخواهد بود

رئیس - عرض میکنم در ماده پنج جزائیکه معین شده برای جنس قاجاق این است که علاوه بر ضبط عین جنس قاجاقی دو برابر قیمت جنس بعنوان جریمه از قاجاق کننده اخذ خواهد شد

در اصل پیشنهاد آقای طه انی تجزیه شد بدو قسمت

قسمت اول که ضبط عین جنس قاجاق باشد رأی گرفته شد و نسبت بقسمت دوم رأی گرفته نشد

بنده هم در این موضوع اینطور تصور میکنم که ضبط عین جنس کافی نیست ولی دو برابر جریمه گرفته هم زیاد است و من تصور میکنم جنس را که ضبط می کنند باید مالیات جنس را هم از قاجاق کننده بگیرند و این ترتیب بعقد بنده بهتر است

وزیر مالیه - بنده با این پیشنهاد موافقت میکنم

رئیس - رأی میگیریم آقایان موافقین . با این پیشنهاد قیام فرمایند (جمعی قیام نمودند)

رئیس - تصویب نشد پیشنهاد شاهزاده شیخ الرئیس (اینطور خوانده شد)

ممکن است اگر متشکی اعتراضی داشت

محمد هاشم میرزا شیخ الرئیس حالا که آن پیشنهاد پیشرفت کرد یعنی محل محاکمه را تعیین کردند که کسب خدای محل و کی و کی دخالت داشته باشد و رسیدگی کند اینها را شاید بنده صلاح ندانم و علاوه اسباب بهانه جوئی مردم میشود و شاید آنها هم درست نتوانند رسیدگی کنند و تولید اشکال شود

بنابر این پیشنهاد دیگر موردنظر است
 پیشنهاد آقای شریعت زاده
 شریعت زاده - استرداد میکنم
 رئیس - پیشنهاد آقای آقا سید
 یعقوب
 (شرح آتی خوانده شد)
 بنده تبصره ذیل را پیشنهاد میکنم
 تبصره - اخذ عین جنس دزدی بعنوان
 مجازات در موقع بیع و شری خواهد بود.
 مأمورین مالیه حق ورود بخانه احدی
 ندارند
 آقا سید یعقوب - بنده خواستم
 خاطر نمایندگان محترم را متوجه سازم بیک
 مسئله که آقایان وزرا هم بدانند
 تمام نشیبت ذهن ما و این پیشنهادات
 برای چیست؟
 در دوره چهارم آقای آقا سید حسن
 کاشانی پیشنهاد کردند که مطابق قانون
 اساسی مأمورین مالیه حق ندارند در خانه
 کسی بشوند
 لابد آقایان این را در نظر دارند و در
 مجلس هم تصویب شد
 باینکه عین قانون اساسی بود و معذالک
 در دوره چهارم این قانون از مجلس
 گذشت
 با این حال کسانی که در
 کمیسیون هایش هستند
 همچنین واحد واحد از ماها مرجع
 شکایت بودیم که مأمورین بدون اجازه
 وارد می شوند در خانه های مردم و برخلاف
 قانون اساسی رفتار می کنند
 این مسئله امر تازه ای نیست تمام
 آقایان گرفتار این مسئله بوده اند و این
 صدمات پیشنهادی که شده است از ترس
 همین مسئله بوده است که مأمورین مالیه
 بواسطه خاطر نظامنامه که نوشته شده و
 بنیاد هم چه وقت تهیه شده و بر قانون
 اساسی هم مقدم شده است
 بکفوری آن نظامنامه را نوشته اند
 که مثل وحی آسمانی شده است و باید تعظی
 از آن نظامنامه که چهار نفر نوشته اند نوشته اند
 نمی شود کرد
 ابتدا نگاه بقانون اساسی و قوانین
 موضوعه نمی کنند
 بنده نظر به سئوالاتی که پیش موکلین
 خودم دارم و نظر بقدمه ای که دارم عرض
 می کنم این مالیات خواهد گذشت و ما
 برای این مالیات هم باید مجازاتی قرار
 بدهیم که اگر کسی دزدی می کند یعنی
 مالیات ندهد باید عین جنس را مأمور دولت ضبط
 کند
 بنده پیشنهاد کردم که مأمورین مالیه
 حق ندارند بعنوان اینکه در خانه فلانکس
 تنها کو تو تون است و مالیاتش داده نشده و
 وارد شوند و آنجا تفتیش کنند و این را
 قیاس کنند بر تنها و فقط در موقع بیع و
 شری

یعنی در موقعی که شخصی تنباکو و
 توتون دارد و نخواهد بفروشد یا بخرد آن
 وقت اگر دزدیدن مالیاتش داده نشده حق
 دارند مطابق این قانون جنسش را ضبط
 کنند
 نه اینکه وارد خانه کسی بشوند در
 قانون اساسی صریحاً نویسد که حق ندارند
 داخل خانه کسی بشوند
 رئیس - آقای دکتر آقایان
 (اجازه)
 دکتر آقایان - مخالفت بنده از نقطه
 نظر مخالفت با اصل آزادی نیست بلکه از
 نقطه نظر دیگری است
 بنده حس می کنم حتی امروز صبح
 هم خودم در حالت تردید بودم و می دیدم
 که در آقایان یک حس وحشتی هست و
 میترسند که مبادا اینهم یک بلای شود مثل
 تعدد بزرگ و امثال آن
 به این دلیل خودم شخصاً یک تحقیقاتی
 کردم و در نتیجه تحقیقاتی که شد و تصور
 می کنم آقای وزیر مالیه هم تصدیق فرمایند
 معلوم شد که در تمام مدت اجرای قانون
 و خانات تا امروز فقط یک مرتبه اتفاق افتاده
 است که راپورت داده اند که دارند تنباکو
 را قاچاق می نمایند
 آنهم وقتی تعقیب و تحقیق شد معلوم
 شد یک تنباکوئی بود که می خواستند
 بطور قاچاق بخارج ببرند و کسی هم که
 این کار را می کرده نمی دانسته است این
 تنباکو اصلاً مال است و بی خود و بیجهت
 قاچاق می کرده است
 پس سابقه عمل نشان داده است که
 در قضیه تنباکو فقط این قاچاق شده است
 که عرض کردم
 بنابر این دلیل معلوم می شود که قاچاق
 تنباکو اصلاًست نمی دهد و اگر دست می
 داد قطعاً تاکنون قاچاقش خیلی می شد
 علاوه قاچاق راجع بجنس است که از
 خارج می آید در این قسمت هم فریاد آید
 که ما اینجا وضع کرده ایم قوانین گمرکی
 اعم داریم که بیوجهت است و گران است و اگر
 بنامش جنس قاچاق گرفتار شود مطابق
 قانون گرفتار شده و دو مقابل هم
 حقوق گمرکی اش گرفته می شود
 پس بنا بر این گمان میکنم با سابقه
 عملی که دیده شده این مسئله چندان
 وحشتی ندارد و محتاج به این پیشنهاد
 هم نیست
 وزیر مالیه - اینجا در موضوع قانون
 اساسی یک اشتباهی میشود قانون اساسی
 مطلقاً منع نکرده است و نمی تواند منع
 کند وارد شدن در خانه مردم را
 زیرا این مسئله مسلم است اگر در یک
 موقعی در یک خانه جرم و جنایتی واقع شود
 مجبورند بروند آنجا و تحقیق نمایند
 (گفتند صحیح است)
 قانون اساسی میگوید خانه مردم
 مخفی است و در آنجا نباید وارد شد مگر
 به ترتیبی که قانون معین کرده باشد
 (همه نمایندگان)
 بنده قانون اساسی را خوب میدانم
 بنده رئیس دیوان تمیز هستم
 قانون اساسی و تمام قوانین مملکتی
 را اجرا کرده ام
 اگر بخواهند یک چیزی اینجا وضع
 کنند که مطلقاً منع کند و رودخانه ما را
 بکلی دست فوج اجرائیه می شود هیچ کاری
 نمیتواند بکند
 در قسمت دوم هم مذاکره شد باید
 رأی گرفته شود قرائت می شود
 (بضمون سابق قرائت شد)
 نایب رئیس - رأی میگیرم باینقسمت
 آقایان موافقت قیام فرمایند
 (عده قلی قیام نمودند)
 نایب رئیس - تصویب شد
 پیشنهاد شاهزاده شیخ الرئیس
 (شرح ذیل قرائت شد)
 مأمورین مالیه حق ورود بخانه مردم
 ندارند مگر بحکم قانون
 بعضی از نمایندگان - این اصل مسلم
 قانون اساسی است
 (اینطور قرائت شد)
 تبصره ماده پنج - اگر قاچاق کنند
 مأمور دولت باشد یا شرکت نماید علاوه بر
 مجازات مذکور بجنس انفصال از خدمت نیز
 مجازات میشود
 مساوات - گمان نمیکنم این پیشنهاد
 محل اختلاف باشد چون اگر یک کسی
 صاحب جنس باشد و قاچاق بکند باید مجازات
 شود
 اما اگر خود مأمور دولت مرتکب شود
 یا شرکت نماید بیایستی مجازاتش چند
 برابر باشد و از خدمت دولت نیز باید منقل
 شود
 این بود که بنده اینطور پیشنهاد کردم
 چون تجربه شده است که بیشتر اینها
 از طرف خود مأمورین دولت می شود و
 اینهم یک راه دخلی میشود برای خود
 مأمورین دولت
 دیگر بستم است بنظر آقایان
 (عده قلی قیام نمودند)
 نایب رئیس - رأی میگیرم باین پیشنهاد
 آقای مساوات
 آقایان موافقت قیام فرمایند
 (عده قلی قیام نمودند)
 نایب رئیس - تصویب نشد
 قسمت دوم ...
 (بعضی از نمایندگان (بهاور همه) -
 قرائت شود
 (شرح ذیل قرائت شد)
 مأمورین مالیه حق ورود بخانه احدی
 ندارند
 رئیس - رأی میگیرم
 بعضی از نمایندگان - دوباره قرائت
 شود
 (شرح فوق قرائت شد)
 رئیس - رأی میگیرم بقسمت دوم
 (همه نمایندگان)
 آقا سید محمدعلی شوشتری - بنده
 مخالفم

(مجدداً قرائت شد)
 نایب رئیس - آقای آقا سید محمدعلی
 (اجازه)
 آقا سید محمدعلی شوشتری - بنده
 این پیشنهاد را برای این کردم که اگر یک
 تنباکو توتون معتصری در یک محلی باشد
 تا میزان چهار من معاف باشد و مأمورین
 ضبط نکنند و برای مردم اسباب زحمت
 نشوند
 دیگر بستم است بنظر آقایان
 نایب رئیس - رأی میگیرم باین پیشنهاد
 آقای شوشتری
 آقایان موافقت قیام فرمایند
 (عده قلی قیام نمودند)
 نایب رئیس - تصویب شد
 پیشنهاد شاهزاده شیخ الرئیس
 (شرح ذیل قرائت شد)
 مأمورین مالیه حق ورود بخانه مردم
 ندارند مگر بحکم قانون
 بعضی از نمایندگان - این اصل مسلم
 قانون اساسی است
 (اینطور قرائت شد)
 تبصره ماده پنج - اگر قاچاق کنند
 مأمور دولت باشد یا شرکت نماید علاوه بر
 مجازات مذکور بجنس انفصال از خدمت نیز
 مجازات میشود
 مساوات - گمان نمیکنم این پیشنهاد
 محل اختلاف باشد چون اگر یک کسی
 صاحب جنس باشد و قاچاق بکند باید مجازات
 شود
 اما اگر خود مأمور دولت مرتکب شود
 یا شرکت نماید بیایستی مجازاتش چند
 برابر باشد و از خدمت دولت نیز باید منقل
 شود
 این بود که بنده اینطور پیشنهاد کردم
 چون تجربه شده است که بیشتر اینها
 از طرف خود مأمورین دولت می شود و
 اینهم یک راه دخلی میشود برای خود
 مأمورین دولت
 دیگر بستم است بنظر آقایان
 (عده قلی قیام نمودند)
 نایب رئیس - رأی میگیرم باین پیشنهاد
 آقای مساوات
 آقایان موافقت قیام فرمایند
 (عده قلی قیام نمودند)
 نایب رئیس - تصویب نشد
 قسمت دوم ...
 (بعضی از نمایندگان (بهاور همه) -
 قرائت شود
 (شرح ذیل قرائت شد)
 مأمورین مالیه حق ورود بخانه احدی
 ندارند
 رئیس - رأی میگیرم
 بعضی از نمایندگان - دوباره قرائت
 شود
 (شرح فوق قرائت شد)
 رئیس - رأی میگیرم بقسمت دوم
 (همه نمایندگان)
 آقا سید محمدعلی شوشتری - بنده
 مخالفم

من توضیح مطلب بود
 نایب رئیس - پیشنهاد آقای میرزا شهاب
 (اینطور قرائت شد)
 میرزا شهاب پیشنهاد میکند که تبصره
 ذیل بماده پنج علاوه شود
 تبصره - توتون و تنباکوئی قاچاق
 خواهد بود که بدون جواز از محلی به محل دیگر
 حمل شود
 آقا میرزا شهاب - چون بنده می بینم
 پیشنهادات زیاد قانون را دارد از شکل
 قانونیت خارج میکند و برای یک ماده ای
 نمیشود هفتاد تبصره پیشنهاد کرد لذا بنده
 پیشنهاد خود را پس میگیرم
 نایب رئیس - پیشنهاد آقای دستغیب
 (شرح ذیل قرائت شد)
 بنده تبصره ذیل را پیشنهاد میکنم -
 اجزاء قانون دخانیات بعد از نظامنامه ایست
 که از تصویب کمیسیون قوانین مالیه گذشته
 است
 نایب رئیس - آقای دستغیب
 بفرمایید
 بعضی از نمایندگان (بهاور همه) -
 جایش اینجا نیست
 دستغیب - اگر جایش در اینجا است
 عرض کنم اگر نیست در آخر عرض
 میکنم؟
 نجات - جایش در آخر است
 دستغیب - اجزاء نظامنامه با هیئت
 رئیسه است یا شما نیست مخصوصاً بنده
 می خواهم جواب فرمایش آقای وزیر فواید
 عام را عرض کنم
 حالا نمی دانم جایش اینجا است یا این
 جایست و صبر کنم تا آخر
 نایب رئیس - در آخر بطور ماده العاقبه
 پیشنهاد بفرمایید
 دستغیب - بسیار خوب
 نایب رئیس - پیشنهاد آقای سردار عشار
 خودشان که حاضر نیستند
 زقیم حاضر نباشند پیشنهادشان
 نرسد - ... شاید کس دیگر قبول
 میکند
 نایب رئیس - رأی میگیرم ...
 تدبیر بنده مخالفم
 نایب رئیس - بفرمایید
 تدبیر - این پیشنهاد شاهزاده شیخ -
 الرئیس عیناً یک قسمت از اصل سیزدهم متمم
 قانون اساسی است
 فرمودند اگر مجلس قانون اساسی را
 کفایت میداند رأی ندهند مجلس مگر
 میتواند کافی نداند
 اصل سیزدهم میگوید: منزل و خانه
 هر کسی در حفظ و امان است و در هیچ مسکنی
 نمیتوان داخل شد مگر بحکم و ترتیبی که
 قانون معین میکند
 بنابر این بنده تصور نمیکنم دیگر این
 پیشنهاد موردی داشته باشد
 محمدشاه میرزا شیخ الرئیس - بسیار
 خوب بنده پیشنهاد خودم را پس میگیرم مقصود
 قرائت شود

ممن شده است - پیشنهادات خاتمه پیدا
 کرد
 (بعضی از نمایندگان - الحمد لله)
 ماده پنجم یک مرتبه دیگر قرائت میشود
 و رأی می گیریم - ماده پنجم عبارت است از یک
 ماده و دو تبصره -
 (شرح ذیل خوانده شد)
 ماده - هر کس هر مقدار توتون و
 تنباکو بطور قاچاق از تادیبه مالیات
 بگیرد و در محکمه صالحه ثابت شود عین
 جنس قاچاق ضبط می شود
 تبصره اول - هر گاه معلوم شود
 مأمورین قاچاق برای اشخاص خسارت یا
 مزاحمتی فراهم کرده اند خسارت وارده و
 حقوق یک ماهه اوضبط و بطرف داده خواهد
 شد و از خدمت هم مستعفی خواهد
 گشت
 تبصره دوم - محکمه صالحه تشکیل
 می شود از احکام محلو مأمور مالیه و مدعی
 پانها بنده مدعی العوم (مأمورین امنیه نظمه
 - کدخدای محفل)
 که با کثرت رأی خواهد داد و رأی
 آنها قطعی خواهد بود
 نایب رئیس - رأی می گیریم بکلیه ماده
 که عبارت از یک ماده و دو تبصره است کسانی
 که موافقت قیام فرمایند
 (اقلب قیام نمودند)
 نایب رئیس - تصویب شده ماده ششم
 قرائت میشود
 (شرح ذیل قرائت شد)
 ماده ششم مالیات دخانیات منقوله
 در این قانون مستقیماً از اخذ نخواهد
 شد ...
 نایب رئیس آقای آقا شیخ جلال
 (اجازه)
 آقا شیخ جلال - در این ماده هیچ
 معلوم نیست که چه نوع مالیات گرفته
 میشود و خیلی ماده جعلی است اگر هم
 مقصود این است که از زارها گرفته
 نشود دیگر مستقیماً بجهت که در ماده
 نوشته شده
 اگر هم مقصود این است که از زار
 گرفته میشود
 ولی بطور غیر مستقیم آن هم معلوم
 نیست
 اصلاً معین نیست که این مالیات یکی
 بر می خورد و یکی باید بدهد در هر صورت بنده
 معتمد کلفظاً مستقیماً از ماده برداشته شود
 و بطور کلی گفته شود مالیات دخانیات از
 زار گرفته نمیشود
 بعضی از نمایندگان - صحیح است
 وزیر فواید عامه - مقصود هم همین
 است که از زار گرفته نمیشود و برای
 اینکه آقایان تصور نفرمایند که در لفظ
 مستقیماً یک مقصودی بوده است و غیر
 مستقیم گرفته میشود برای دفع این سوء
 ظن ما که مستقیم را مسترد می کنیم

نایب رئیس - دیگر مخالفی نیست؟
 ارباب کیهن - اجازه می فرمائید؟
 ارباب کیهن - این جا بنده یک
 اشکالی بنظر میرسد آن این است که
 البته لفظ مستقیم را که پس گرفتند خیلی
 باین لایحه کمک کرد
 ولی این جا در ماده اول میگوید توتون و
 تنباکو وقتی تهیه شدولی صورت تهیه معین
 نیست که چه شکل است و درجه موافق
 است
 بنده تصور می کنم اگر ممکن باشد
 این جا توضیحی در خود ماده بدهند که
 رفع اشکال بشود و بعد ها اسباب زحمت تولید
 نکنند یا این که در نظامنامه توضیح
 بدهند
 بهر صورت بقیه بنده باید رفع این
 اشکال بشود
 وزیر فواید عامه اصلاً این اعتراض باین
 ماده وارد نبود و هیچ ربطی باین ماده
 نداشت
 زیرا این ماده فقط استثناء می کند
 یک مؤدی مالیاتی را دیگر بچه شکل و از
 چه نوع تنباکو گرفته خواهد شد مربوط
 باین ماده نیست علاوه قانون رؤس مسائل و
 مضارب را معین می کند
 یک چهارم و بوزاری معین می کند و
 فروغ مسائل را باید نظامنامه معین کند
 و تمام این مسائلی را هم که (آقای ارباب
 گفته در نظامنامه پیش بینی بشود
 جمعی از نمایندگان - رأی بگیری
 نایب رئیس - مخالفی نیست؟
 سردار اسلام - بنده مخالفم
 عماد السلطنه - دو مخالف پشت سر دیگر
 نمی توانند حرف بزنند
 نایب رئیس - آقای وزیر صحبت
 کردند)
 سردار اسلام - در جلسه شب گذشته
 بنده پیشنهاد کردم راجع به همین موضوع
 که موقع تادیبه مالیات را معین کنند خود
 آقای وزیر فواید عامه فرمودند در ماده
 شش پیش بینی شده است
 بنده تقاضا کردم که اگر چنانچه در
 ماده شش
 وقتی که قرائت می شود این مسئله
 پیش بینی شده باشد بنده استرداد می کنم
 اگر نشده باشد مورد بحث بشود بنظر آقایان
 نمایندگان برسد و برای اینکه کاملاً خاطر
 نمایندگان محترم از اهمیت موضوع مطلع
 شود - ناچارم که یک مختصر مقدمه عرض
 کنم
 زراعت تنباکو از موافق که حصاد
 می کنند تاریخی که قابل تجارت می شود
 وزن آن خیلی اختلاف حاصل می شود و
 تقریباً از چهار یک کمتر میماند یعنی از
 موقع حصاد تا موافق که قابل تجارت
 می شود
 کلیه صنوف تنباکو و توتون برنج

تنزل وزن پیدای کند تهیه شده یعنی آماده شده در خرمن هم آماده شده است و اگر بکلمه تهیه شده قنات کنیم در سر خرمن هم مأمور مالی می تواند مطالبه مالیات بکند آنوقت آقایان تصدیق می کنند که چقدر ظلم قاحش است.

نسبت بمالک و رعیت ولو اینکه گفته شود که از ازارع گرفته نمی شود ملزم می کنند زارع و مالک را به اینکه در همان سر خرمن بفلان بیله بود یا تاجر بفروش تا در موقع فروش بهمان وزن مالیات گرفته شود و باز شب گذشته توضیح دادم که از ده من تنباکوی موجود در خرمن منکن است پس از وضع کسرو نقصانی که از طریق خشک شدن حاصل می شود ربع هاید مالک نشود آقایان هم موافقت کردند و یکی از نمایندگان معتمد هم که مطلع بودند مخصوصاً با آمریکائی ها مذاکره کرده بودند

بنابراین خاطر نمایندگان محترم را به این موضوع و اهدیت موضوع و شدت گرفتاری بیچارگان رعایا و زارعین و تاجران یاد آوری میکنم و اگر چنانچه مقتضی دیدند باز یک همچو ماده غیر عادلانه را تصویب نکنند متذکرده

وزیر فواید عامه بنده قسمت اول بیاناتی را که فرمودند نسبت بماده شش و راجع به بنده بود میجویم قبول نکنم چون ممکن نبود با اطلاع از ماده شش بنده هیچ وعده به آقایان بدهم و با اینکه مطلب هیچ رابطه با ماده شش ندارد عرض کنم که در آنجا اصلاح میشود

مذاکراتی که بنده کردم مربوط بود بماده یک که گفتیم در ماده یک این نظر آقای پیش بینی و جبران شده و مالیات تعلق میگیرد بر تنباکو و توتون که تهیه شده یعنی حاضر برای استعمال است و این راهم بنده صراحتاً در مجلس عرض کردم.

حالا هم تکرار میکنم و وعده میدهم که در نظامنامه به همین مقصود درج میشود تا مبنی شود ولی این ماده مقصودش این است که از زارع مالیات گرفته نشود و این مطلب هم واضح است که بونه از خیلی سنگین تر از خشک است همینطور تنباکو هم وقتی خشک شد خرواری حضرت من هفتاد من کس پیدا میکند و معلوم است که از بونه ترکیبی مالیات نمیگیرد ولی چون مطلب مربوط به این ماده نیست میجویم که بگویم بنده همچو وعده ندماد و هر ایش من مربوط بماده اول بود.

نایب رئیس - آقای آقا شیخ جلال پیشنهادی که ارسال فرمودید با ترتیبی که قرائت شود یا خیر؟ آقا شیخ جلال - پیشنهاد دیگری است

نایب رئیس - بلی تبصره است قرائت شود؟ آقا شیخ جلال - بلی نایب رئیس - چون تبصره است بمواد رأی می گیریم بماده شش بترتیبی که اصلاح شد یکمرتبه دیگر قرائت میشود.

(شرح ذیل قرائت شد) ماده ۶ مالیات دخانیات مذکوره در این قانون از ازارع اخذ نخواهد نایب رئیس - رأی می گیریم بماده این ماده آقایان موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند)

نایب رئیس - تصویب شد. پیشنهاد آقای آقا شیخ جلال (بشرح ذیل خوانده شد) تبصره ماده ۶ از مالکین املاکی که بواسطه داشتن زراعت دخانیات مالیات بنده هستند مالیات مقرر در این قانون بمساز فروش توتون و تنباکو باید گرفته شود.

آقا شیخ جلال - در قسمت غرب آنچه بنده اطلاع دارم و همچنین در قسمت آذربایجان و ارومیه در اراضی که محل زراعت توتون و تنباکو است تمام اراضی مطلق بخورده مالک است و این قسمت ملاکین تقریباً حالشان همان حال زارع است حالا که دولت تصدیق کرده است که از ازارع گرفته نشود بهمان جهاتی که نباید از زارع گرفته نشود بهمان جهت بنده پیشنهاد کردم که از مالکین هم بمساز فروش گرفته شود یعنی از شخصی که جنسش را میفروشد در همان موقع که پول حاضر است دولت مطابق نظامنامه که دارد تهیه میکنند همان وقت پولش را بگیرد و البته با این وضعیات و نبودن پول و تنباکو هم که یکس دهشاهی و یکقران است و گرفتن مالیات قبل از فروش از مالکی که حالش حال زارع است غیر مقدر است.

نایب رئیس - رأی می گیریم به پیشنهاد آقای آقا شیخ جلال آقایان با اینکه تصویب نایب رئیس - تصویب نشد. ماده هفت مطرح است.

(شرح ذیل قرائت شد) ماده ۷ - مقررات این قانون بکلیه توتون و تنباکوی که حالیه در مملکت موجود است تعلق خواهد گرفت مشروط بر آنکه مالیاتی از آن اخذ نشده باشد نایب رئیس - آقای آقا شیخ جلال

پیشنهادی که ارسال فرمودید با ترتیبی که قرائت شود یا خیر؟ آقا شیخ جلال - هر تکلیفی که نسبت به کس ولو رعیت ایران میشود باید قبلاً خودش را مهیا و حاضر کرده باشد برای اجرای آن اوامر و مردم در سالهای گذشته

بملاحظه همین قانون که امروز نسخ میکنیم وقت بگیرند اگر منفعت میبرد زراعت نمیکردند و اگر صرف نمیکرد زراعت نمیکردند و اگر بنا بشود این مالیات به این شکل از همین جنسهائی که فعلاً موجود است گرفته شود بنده خیال میکنم زیاد تر از اصل جنس است عقیده بنده بر این است که مالیات فقط اختصاص داشته باشد بجنسهائی که درسته ۱۳۰۴ تهیه میشود که مردم قبلاً فکر کنند اگر واقعاً صرف میکنند برایشان برونند تنباکو بکارند و مالیات بدهند و اگر صرفه ندارد مشغول زراعت دیگری بشوند.

نایب رئیس - آقای رهنما (اجازه) رهنما - آقای آقا شیخ جلال البته وقت کرده اند که قید دارد و میگوید آنهاست که مالیات داده اند این مالیات برشان تعلق نمیکرد.

معصول تنباکوی سنه گذشته که الان شاید هشت ماه از موقع زراعتش میگذرد البته تا اکنون مالیاتشان را داده اند و کمتر ممکن است کسی تنباکو داشته باشد و با آن شرایطی که گفته میشود که خیلی دولت اصرار دارد مالیاتشان را بگیرد البته اینقدر رسامه نکرده اند و مالیاتشان را گرفته اند

و آنچه را که آقا میفرمایند این پیش بینی عمل شده و الان آخر سال است و معصول جدید دارد میباید سال گذشته غالباً مالیاتهای خودشان را داده اند و هیچ ممکن نیست هشت ماه نه ماه مالیات توتون تنباکو موقوف مانده باشد و وزارت مالیه آن را نکرده باشد و تمام را گرفته اند

نایب رئیس - آقای شیروانی (اجازه) شیروانی - این ماده را بنده میگویم برای اینکه یک توضیح واضحی است.

تنباکوی سال گذشته مالیاتش را داده است برای اینکه عملی چون از جنس گرفته اند وقتی که تنباکو بدست آمده است دولت صدی بیست یا صدی سی خودش را از تنباکو و توتون گرفته است.

هیچ قانونی هم مخالف سابق نمیشود دو مالیات هم که از یک جنس گرفته نمیشود این مالیات هم یک مالیات جاری نیست یک معصولی است که در وقت معین عمل میاید و در آنوقت معین هم باید مالیاتش را بدهد.

ولی طریق سابق که جنس بوده است در موقعی که عمل آمده است مالیات آنرا گرفته اند حالا فرض میکنم که یک قدری باقیمانده است شما نمیتوانید امروز یک قانونی برای وصول مالیاتش معین کنید مالیات چهار ماه قبل را مطابق میزان چهار ماه قبل مردم باید ادا کنند و این قانون برای سنه ۱۳۰۴ میگذرد و تعلق باجناس میگیرد که در ۱۳۰۴ عمل میاید این است که بنده این ماده را اصلاح میفرمایم نایب رئیس - آقای تدین (اجازه)

هادا السلطنه - بنده مقدم بودم نایب رئیس - آقای تدین از یر بروز اول اجازه خواسته بودند تدین - بنده تصور میکنم که این ماده یکی از موارد خوب است و لازم نیست قید کنیم.

(معصول امسال یا سال آتی) و با آن اطلاعاتی که من دارم شاید اغلب آقایان هم از محل خودشان دارند ترتیب اجرای قانون سابق طوری بوده است که خیلی وقت میشده است در اینکه مالیات مطابق قانون صدی بیست یا صدی سی گرفته شود تصور میکنم مقداری از تنباکو معصول امسال باقیمانده باشد که مالیات نداده باشند.

مگر آنهاست که یک ملاحظاتی داشته اند و بالاخره اختلافی بین آنها و وزارت مالیه موجود بوده است یا اینکه قصد داشته اند مالیات دولت را تاخیر بیندازند

بنابراین این ماده خیلی عادلانه است آنهاست که از معصول امسال مالیات خود را پرداخته اند البته معافند و حق هم همین است

نایب رئیس - رأی می گیریم به پیشنهاد آقای آقا شیخ جلال (بشرح ذیل قرائت شد) ماده ۷ - مقررات این قانون بکلیه توتون و تنباکوی که حالیه در مملکت موجود است تعلق خواهد گرفت مشروط بر آنکه مالیاتی از آن اخذ نشده باشد نایب رئیس - تصویب نشد. ماده هفت مطرح است.

یعنی طریق سابق که اینطور بود ولی طریق حالیه که نقدی است ممکن است در طی سال یعنی از اول تا آخر سال میان مالیات صورتی که برای بعد مالیات وضع میشود

و اینها بخبال اینکه برای حاصل موجود است نوری نیست اگران میکنند همانطوری که آقای آقا شیخ جلال و یکی دیگر از آقایان شیروانی فرمودند باید برای سال آتی این مالیات را بگیرند.

نایب رئیس - رأی می گیریم بکفایت مذاکرات آقایانی که موافقت قیام فرمایند (اقلب نمایندگان برخاستند) نایب رئیس - کافی شد. پیشنهادات قرائت می شود (بشرح ذیل قرائت شد) پیشنهاد آقای آقا شیخ جلال اصلاح ماده ۷ مقررات این قانون شامل توتون و تنباکوی که قبل از تصویب این قانون زراعت شده تعلق نخواهد گرفت و از حاصل زراعت ۱۳۰۴ گرفته میشود

پیشنهاد آقای شیروانی ماده هفتم را بطریق ذیل اصلاح میکنم: ماده هفتم این مالیات بمعصول دخانیات سال ۱۳۰۴ تعلق خواهد گرفت پیشنهاد آقای مشار اعظم بنده پیشنهاد می کنم ماده هفتم بشعور اصلاح شود

مقررات این قانون بکلیه توتون و تنباکوی معصول ۱۳۰۴ تعلق خواهد گرفت پیشنهاد آقای میرزا سید حسن کاشانی بنده پیشنهاد می کنم توتون و تنباکوی که صاحب آن قبل از تاریخ وضع این قانون ورقه درخواست ادای مالیات سابق را نداده باشد باید بدهد

نایب رئیس - پیشنهاد آقای آقا شیخ جلال مطرح است (مجدداً قرائت شد) آقا شیخ جلال - بنده موافقت میکنم با پیشنهاد سایر آقایان خلاصه این است توتون و تنباکوی موجود استثناء شود نایب رئیس - پیشنهاد آقای شیروانی هم همین است؟

شیروانی - بلی مقصود معصول سنه ۱۳۰۴ است. نایب رئیس - رأی می گیریم به پیشنهاد آقای آقا شیخ جلال آقا سید یعقوب - همه یکی است شیروانی - بنده هم پیشنهاد آقای مشار اعظم را قبول میکنم نایب رئیس - آقای آقا شیخ جلال

چطور؟ آقا شیخ جلال - بخوانند ببینم (پیشنهاد آقای مشار اعظم بشرح سابق خوانده شد) وزیر فواید عامه - راست است و اساساً مسلم است که قانون بسابق خود حکم نمی کنند این محل تردید نیست راست است که قسمت اعظم از توتون و تنباکوی که در مملکت ایران موجود است مالیات خودش را داده و شاید و باره مالیات بگذاریم.

بدهد ولی در همان حال یک نکته را استعدا می کنم که با این پیشنهاد تکلیف توتونهای را که تا حالا مالیاتشان را نداده اند معین فرمائید زیرا در همان حال که عمل می دانم قسمت اعظم توتونهای مالیات خودشان را داده اند ممکن است یک مقدارشان هم باشد که مالیات نداده باشد

نظر به اینکه هر مالیاتی باید از زوی یک قانونی داده شود و گرفتن هر مالیاتی باید مطابق مقررات یک قانونی باشد با این جهت اینجانوسه شده کلبه توتون و تنباکوی که مالیات خود را داده اند فلان اما آنها که نداده اند چه باید بشود؟ لابد باید گفت آنها مطابق همین قانون مالیات باید بدهند پس این قید کردن سنه ۱۳۰۴ یا فلان سنه بنظر من هیچ مورد ندارد

بعضی از نمایندگان - رأی می گیریم نایب رئیس - آقای آقا شیخ جلال پیشنهاد مشار اعظم را قبول می کنید؟ آقا شیخ جلال - بلی نایب رئیس - آقای مشار اعظم توضیح بدهید.

مشار اعظم مقصود از این پیشنهاد این نیست که هر کسی تنباکو از سنه ۱۳۰۴ دارد مالیات ندهد من نمی دانم آقای وزیر فواید عامه به چه مناسبت یکدفعه متوجه باین قضیه شدند ما هرگز همچو رأی نمی دهیم که یک مالیاتی که از یک جنس باید گرفته شود گرفته نشود

مقصود این است که این قانون که حالا وضع می شود شامل یک جنسهائی که از قدیم بوده است نشود. این هم مطابق عمل است و هم مطابق منطق.

یک قانونی که وضع می شود برای آتی است نه برای گذشته. یک معصولی از سنه قبل بوده است معاملات هم در اطراف آن شده است معلوم است آن روز این جنس بانداشتن این مالیات یک قیمت و نرخ داشته دور اطرافش یک معاملات شده حالا نمیشود آنها را آورد گذاشت تحت یک فشار فوق العاده یک مالیات تازه از آن گرفت پس خوب است دولت و آقایان وزراء اجازه بدهند که به بیمه دسته آتی با وضع این مالیات این معصول را از عین حذر عمل می کنند زیرا در سنه آتی گمان نمی کنم کسی خیلی تعقیب کند مردم این کشت و زرع را بکنند حتماً کسرش خواهند کرد و بجای آن چیز دیگر میکارند برای اینکه خریدار هم این قدر پیدا نمی شود.

پس باید وضع مالیات برای معصول سنوات بدهد باشد نه برای سنه گذشته و هیچ دلیل و برهانی نیست بر اینکه ما بخواهیم برای جنسهائی سنوات گذشته الان وضع یک مالیاتی بکنیم مردم را در مضیقه بگذاریم.

توقیر این است که تجار هم یک استفاده های نامشروعی می کنند یعنی فوراً شروع می کنند بگراں فروشی و در صورتیکه این مالیات بردخانیات موجوده وضع شود آنها از حالا شروع می کنند بگراں فروختن و باید با آنها احتیاط کرد که این مالیات راجع بسال بعد است یعنی سنه ۱۳۰۴ و آنها را مقید کرد که تا موقعی که این قانون میخورد اجزاشود آنها را بنکارها را نکنند بعضی از نمایندگان - رأی گرفته شود.

وزیر فواید عامه - بنده باز تکرار می کنم همان دلایل خودم را و اصلاً دو نکته دیگر را هم بنمایندگان محترم یاد آوری می کنم. اصلاحی از گذراندن این قانون چه بود؟ در گذراندن این قانون مقاصد عمده که در نظر بود یکی این بود که یک عواید فوری برای سنه آتی پیدا شود.

اگر تیر از این بود هیچ لازم نبود آقایان نمایندگان محترم چند جلسه صبح و عصر زحمت بکشند. یکی از مسائل و مقاصدی که در نظر بود و هست این است آقا نمایندگان که هر کسی پوشیده نیست بودجه این مملکت در میلیون و نیم کسر دارد آیا از چه مرهائی باید جبران شود؟ البته از همین قبیل مالیاتها و البته لازم است مجلس شورای ملی با دولت موافقت بکند در بر قرار کردن چند فقره از این قبیل مالیاتها تا این که شاید که بودجه از طریق دیگر جبران شود و الا هیچ ملت حساس تصدیق نخواهد کرد که کسر بودجه از مملکتش از قرض برشود.

پس آقایان نمایندگان باید موافقت بفرمایند که بواسطه اقدامات دولت طوری شود که فوراً در یک آتی خیلی نزدیکی عواید دولت زیاد شود دیگر اینکه اصلاً از آقایان پیشنهاد کنندگان می رسم که تفاوت سابق مالیات مستقیم و غیر مستقیم چیست؟ اگر این مالیات مستقیم می بود باز میشد قابل شد که مؤدی مالیات معین است و این مالیات مثلا متعلق بفلان شخص است و نباید زیاد تعجیل کرد ولی این مالیات غیر مستقیم است و از این تاریخ که این قانون میگذرد باید مالیاتش را بدهد

منتهی آقایان میگویند گراں میشود خوب بفروش که یک چیز مضری گراں تر از قیمت امروزش بشود چه اهمیتی دارد؟ آیا توتون ۱۳۰۳ یا ۱۳۰۴ از نقطه نظر ضرر فرق دارد؟ خیر بالسویه مضرت چه فرق دارد

وزیر سید تومان حقوق بگیرد! مملکت را این طور زیر شکنجه نمی گذارند به اسم اینکه بودجه کسر دارد بودجه کسر دارد بالاخره مملکت را باید آتش زد!

بودجه کسر ندارد بودجه ۱۳۰۳ را که آوردند این جا نهصد هزار تومان هم اسانه عایدات ما قلمداد کردند آن راهم گفتند بفرستی که بدون اجازه مجلس شورای ملی شده است می دهیم بودجه مادر ۱۳۰۳

توتون و تنباکوی ۱۳۰۳ یا ۱۳۰۴ میفرمایند بعضی از مردم معاملات کرده اند آن قسمتی که گذشته گذشته اما اگر بنده بعد از این قانون بخوابم معامله کنم همین تفاوت را روی توتون خودم خواهم کشید و این معامله را خواهم کرد اما این که میگویند ممکن است بعضی تجار عواید غیر مشروع ببرند بنده میگویم اگر این پیشنهاد قبول بشود تجار بیشتر منافع غیر مشروع خواهند برد تا وقتی که این پیشنهاد بشود چرا؟ برای اینکه باعتبار همین مالیات دخانیات قیمت هر جنسی را فوراً اعم از اینکه مالیاتش داده شده باشد یا نشده باشد بالا ببرند

توتون و تنباکوی ۱۳۰۳ یا ۱۳۰۴ میفرمایند بعضی از مردم معاملات کرده اند آن قسمتی که گذشته گذشته اما اگر بنده بعد از این قانون بخوابم معامله کنم همین تفاوت را روی توتون خودم خواهم کشید و این معامله را خواهم کرد اما این که میگویند ممکن است بعضی تجار عواید غیر مشروع ببرند بنده میگویم اگر این پیشنهاد قبول بشود تجار بیشتر منافع غیر مشروع خواهند برد تا وقتی که این پیشنهاد بشود چرا؟

برای اینکه باعتبار همین مالیات دخانیات قیمت هر جنسی را فوراً اعم از اینکه مالیاتش داده شده باشد یا نشده باشد بالا ببرند

بنابراین چیزی که هست بدون این که حتی بدوات داده شود یک چند نفر از تجار توتون و تنباکو فروش منافی خواهند برد بدلاتی که عرض کردم این پیشنهاد مورد ندارد.

شیروانی اجازه بفرمائید آن تبصره را که بنده نوشته ام قرائت شود. نایب رئیس - ماول رای گرفته میشود بماده بعد تبصره ولی معض استحضار آقایان قرائت میشود (پیشنهاد آقای شیروانی بشرح سابق خوانده شد)

نایب رئیس - رأی می گیریم به پیشنهاد آقای مشار اعظم آقایان که موافقت قیام فرمایند (عده کمی قیام نمودند) نایب رئیس تصویب نشد. دیگر نمایندگان نمیکنم تبصره مورد داشته باشد.

شیروانی - بنده آن را ماده هفت قرار دادم (مجدداً پیشنهاد ایشان قرائت شد) شیروانی - آقای وزیر فواید عامه بایک لحن تند و تهدید آمیزی راجع بکسر بودجه مذاکره مفاد کرده و یک مسائلی را که هیچ مربوط به پیشنهاد آقای مشار اعظم نبود فرمودند آقا

اگر بودجه خیلی کسر دارد چهار میلیون بودجه وزارت مالیه را بکاهدند اش را از ۳۳ تومان بیآورند بیست و نه تومان قرار بدهند! وزیر سید تومان حقوق بگیرد! مملکت را این طور زیر شکنجه نمی گذارند به اسم اینکه بودجه کسر دارد بودجه کسر دارد بالاخره مملکت را باید آتش زد!

بودجه کسر ندارد بودجه ۱۳۰۳ را که آوردند این جا نهصد هزار تومان هم اسانه عایدات ما قلمداد کردند آن راهم گفتند بفرستی که بدون اجازه مجلس شورای ملی شده است می دهیم بودجه مادر ۱۳۰۳

کسر نداشت . حالا برای ۱۱۳۰۴ گریو بود چه بدیدی مرفوق فرموده اند بپاورند به پیشیم به خارجی است که باید مالیات صدی هزار وضع کرده .

وتوتون یکمن یکقران را بکتومان رایش مالیات وضع کرده ؟

باید ما بفهمیم چه چیز ایجاد کرده است که این مالیات به این مملکت تحمیل می شود ؟

ما باید بفهمیم بودجه ما چیست ؟ خرج چه چیز می شود ؟

کدام مؤسسات عام المنفعه را برای ما تأسیس کرده اند که میخواهند مالیات به این سنگینی به مملکت تحمیل کنند ؟

اول باید این را معین کرد آن وقت باید مجلس را با آن لمن تهسید کرد و گفت مالیات وضع کن .

بعلاوه آن روزی که این لایحه مطرح شد آقای وزیر ماله نفرمودند که می خواهم مالیات وضع بکنم (بصورت مذاکرات مراجع بفرمائید)

گفتند میخواهم قانون دخانیات را یک اصلاح مختصری بکنم اصلاح مختصر این است که صدی سی از توتون و تنباکو مالیات گرفته میشود .

حالا صدی هزار صدی هشتصد تا صدی پانصد و صدی صد مالیات گرفته شود . فقط دو سنت تا یکسه تنباکوی حکان را که من دوستومان قیمتش است بیکدوری تخفیف داده اند .

ولی توده مردم توتون و تنباکویی که استعمال می کنند بیش از یکمن دوسه قران نیست صدی دو سنت برای مالیات وضع می شود .

حالا یا می گوئیم مالیاتی را که امروز وضع می کنند همین امروز جلوماران بگیرند و بگویند بده بگذار باقلا ملت حاضر شده باشد برای یک همچو تحمیل بزرگی که میخواهید بکنید تنباکوی سال گذشته را وقتی که آن شخص زارع زراعت می کرده خودش را حاضر کرده بوده صدی بیست یاسی مالیات بدهد و زراعت بکنند .

حالا که می بیند صدی هزار از مالیات می گیرند و دیگر نمیکارند و بالاخره شاید از این مملکت هم فرار کنند پرورد (در این موقع چراغها خاموش شد)

یک نفر از نمایندگان (بعد از چند تانیه سکوت) بفرمائید .

شیروانی - میخواهم جمال آقایان را به بینم

(چند عدد چراغ حاضر و چراغ های برق هم روشن شد)

سه روز و سه شب است که ما این جا جمع شده ایم که این مالیات لازم را (که اگر یک ساعت تصویب تأخیر شود ممکن است دنیا بهم بگردد) وضع کنیم ما چه می

کوتیوم ؟

ما فقط همان منطقی را می گوئیم که خود ایشان هم معتقدند و گمان نمی کنم قابل انکار هم باشد .

هیچ قانونی با حکم سبق خودش نمی کند . توتون و تنباکویی که در ۱۳۰۴ زراعت و حاضر برای تجارت میشود هر قدر میخواهید بر آن مالیات وضع کنید و بالاخره این مال التجاره هم در مملکت موقوف بشود !

ما می گوئیم آن چیزی که از سال پیش باقی مانده همان اندازه که قبلاً رایش قانون وضع شده است مالیات بگیریم . این فرض ما بوده است حالاً می فرمائید خیر .

آن هائی هم که هست گویشان را بفشارند تا از هستی ساقط شوند .

مختارید .

نایب رئیس - آقای یاسانی (اجازه)

یاسانی - این که آقای شیروانی فرمودند وزیر فواید عامه تهدید کردند و گفته بودجه تهدید کرد .

به ما اطلاع که در سنه آتی کسر بودجه خواهیم داشت

شیروانی - خرجش را ما ندیده ایم . . . یاسانی - خرجش را هم خواهند گفت و بالاخره خرج و دخل مملکت تقریباً بمجلس خواهد آمد و تصویب هم باینده و جناب عالی و سایر رفق است در آن وقت هم ممکن است این حرفها را زده نهصد و نود و چهار هزار تومانی هم که فرمودند بقروض داده اند تصویب نامه هائی از مجلس دوره چهارم صادر شده بود برای مخارج و به دولت ها گفته بودند این خرج را بکنید .

ولی موازنه بودجه را در نظر نگرفته بودند هیئت دولت های وقت هم ناچار بودند یک مخارجی بکنند مطابق مصوبه های مجلس و با بیاناتی که آقای رئیس الوزرا فرمودند که گذرانند این لایحه چنه هائی دارد و آقایان هم در نظر دارند که حالا بنده نمیخواهم تکرار کنم مقتضی نیست مالیاتطور مخالفتها بکنیم که اساس این لایحه را از بین ببریم .

البته یک اصلاحاتی از نقطه نظر تجربه که از اجرای قانون تهدید تریاک به نظر میرسید پیشنهاد شد .

حالا بهتر شد یا بهتر شد چه عرض میکنم .

ولی این ماده گمان نمی کنم عاده خوبی است زیرا بقای قانون سابق با این قانون بنده نمی دانم چه معنی خواهد داشت ؟ که در یک قسمت بگوئیم قانون سابق معتبر است و نسبت بیک تنباکویی این قانون معتبر است !

دو قانون متناقض را در پهلوی یکدیگر

نگاه داریم و بگوئیم این تنباکوی مطابق باین قانون این توتون مطابق با آن قانون مالیات بدهد این چیز غریبی می شود ؟

فرمودند این ماده اگر اجرا شود در حکم این است که عطف باین قانون شامل چیزی شده است که قبلاً باید مالیات بدهد .

بنده عرض می کنم این طور نیست این قانون حالا تصویب می شود تنباکویی که در مملکت موجود است اگر مالیات خود را پرداخته است که هیچ و اگر نپرداخته است دیگر ما سبق و مالق ندارد .

تنباکویی موجود اگر مالیات نداده است مشمول این قانون میشود دیگر سابق و لاحق ندارد .

اگر هم داده اند این جا پیش بینی شده است شامل سابق نخواهد شد زیرا مالیات خود را پرداخته است یعنی مطابق قانون سابق با او رفتار شده است و اگر نپرداخته است مطابق قانون خواهد پرداخت .

بنابر این ما میخواهیم پیشنهاد آقای شیروانی را قبول بکنیم تقریباً تصویب کرده ایم دو قانون متناقض را یعنی تصویب کرده ایم بین اقسام تنباکویی که یک قسمت آن مطابق آن قانون مالیات بدهد و یک قسمت مطابق قانون این قانون و این چیز غریبی میشود .

نایب رئیس - رأی می گیریم به پیشنهاد آقای شیروانی . آقایان که موافقت قیام فرمایند .

(عده قلیلی برخاستند)

نایب رئیس - تصویب نشد . پیشنهاد آقای زهمی کرده انقراض میشود . (بشرح ذیل قرائت شد)

ماده ۷ - مقررات این قانون از تاریخ تصویب پس از ۳ ماه به موقع اجرا گذاشته میشود .

نایب رئیس - آقای زهمی (اجازه)

زهمی - این ماده بطوری که ملاحظه می فرمائید یکی از مواد اساسی این قانون است و بنده برای توضیح این مسئله ناچارم یک قسمت از وضع اجرای قانون سابق را عرض کنم تا درست قضیه مشخص شود .

بنده هم تصدیق دارم که بودجه مملکت روی احتیاجات فوری و ضروری دولت را ناگزیر کرده است به پیشنهاد این قانون تحت فوریت ولی برای فرار از این فشار نباید بیه یک عکار بدتری بسادرت کرد و آن مسئله خسارت مردم است که هر اجرای این قانون متوخه آنها می شود قانون سابق اجرائی ترتیبی بود که تمام تنباکوی توتون حمل بانبار دولتی می شد اینک بلیب میگردند و در محل میگذاشتند و صاحبان تنباکو و توتون بناسبت حمل تنباکو و توتون به انبار دولتی یک خسارتی

متوجهشان می شد

همینطور در باب بلیب هم یک خسارتی متوجهشان میشد و مالیات هم در وقت معامله گرفته میشد

این معامله را که بنده میگویم نظر آقایان بیک تجارت معتبر صاحب سرمایه نیرو که در این مملکت از صاحبان خودشان یک منفعت هنگفتی می برند و صدی بیست یا صدی سی سودت میدهند

معاملات تنباکو بطور عوم تعلق گرفته است بیک اشخاصی که پسلی صورتشان سرخ است

و بطوری که حالا ما میخواهیم قرار بگذاریم که بعضی تصویب این قانون آنچه در انبار دولتی و آنچه تحت بلیب دولتی است این مالیات را بپردازند

این تحمیل مالیاتی است که به عقیده بنده باعث انزجار خاطر بعضی می شود .

بنده در اصل قانون چون دخانیات یک نقل تجملی است هیچ مخالف نبودم که مالیاتی وضع شود ولی در اینجا ملاحظه بفرمائید یک مخارج انبار یک مخارج بلیب و گریه حمل بانبار دولتی بخارج صاحبان توتون تعلق گرفته و الان هم این اضافه تعلق میگردد این تحمیل خیلی مالیاتی است

باضافه در هر قانونی هم یک مدنی برای اجرا لازم است این است که بنده پیشنهاد میکنم پس از سه ماه به موقع اجرا گذاشته شود که هم احتیاجات دولت با آن چیز هائی که در خارج شنیده ایم بر آورده می شود و هم مردم یک زحمتی داده نشده است

نایب رئیس - رأی میگیریم پیشنهاد آقای زهمی

آقایان موافقین قیام فرمایند (معدودی برخاستند)

نایب رئیس - تصویب نشد پیشنهاد آقای صدر العلماء (بشرح آتی خوانده شد)

پیشنهاد می کنم توتون و تنباکویی که قبلاً بقرض رسیده و تا اکنون حمل نشده مالیات دغان هم نداده است از حکم این قانون معاف باشد و همان ترتیب سابق با آنها معامله شود

بعضی از نمایندگان - رد شد

نایب رئیس - بخیر ترتیبش را بطور دیگر نوشته اند

آقای صدر العلماء (اجازه)

صدر العلماء - منتهی این یک قسمت مخصوص از توتون و تنباکویی محصول امساله راهیچ کدام از پیشنهاد های آقایان داشته

نمی شد

بنده از اوضاع کردستان اطلاع دارم که قسمت عمده از توتون موجوده که حالا در انبار دولتی یاد انبار خودشان مانده است اینها پیش فروش شده است سابقاً فروخته اند بجزایز بجائی

فروزی و غیره و بواسطه معدود بودن راه نتوانسته اند آنها را حمل کنند و قیمت آن ها را هم قبلاً دریافت داشته اند قند و برنج و متاع هم گرفته اند

مشارعظم - نقض عرض کرد مدرس - و به انطوری که فرمودند در حقیقت نقض فرض شد و این قانون را که می گذاریم فقط یک فایده دارد که پول باشد و بواسطه آن پیشنهادی که بنده آقایان دادند و مجلس هم رأی داد به سه طبقه آن زحمت علاوه تر شد .

پس از فکرهای زیاد و مشاوره با بعضی از آقایان همچو بنظرمان آمده که این پیشنهاد را بکنیم بلکه آن زحمت را کم کنیم . آن زحمت چه بود ؟

زحمت این بود که ما مورین ماله در اطراف مملکت با مالکین طرف میشدند و خیلی زحمت فوق العاده داشت من خیال کردم که اگر وزارت ماله در مرکز یک کمیسیونی از مردمانی که بصیر باشند بزرگت و تجارت تنباکو و توتون در اطراف مملکت اینجا تشکیل بدهد و این در جائی که برای آنها هست در مرکز معین کنند مثل تنباکوی کاخان فرض بفرمائید دو سه دوم یاسوم و همچنین مال شیراز درجه اول یادوم و هکذا توتون و این را در تمام مملکت اعلام کنند دیگر ما مورین معلولیات و ابالات با مالکین طرف نشوند و منشا اختلاف درست کنند این طریق خیال میکنم بیکه قدری زحمت را کم کنند

لهذا بنده این پیشنهاد را کردم حالا آقایان اگر واقفاً تصدیق دارند که زحمت را بیکه قدری کم میکنند البته رأی خواهند داد و آن عیب رفع خواهد شد وزیر ماله - اینکه ما این پیشنهاد را قبول کردیم نظر باین بود که نیت خودمان هم همین بود .

مقصود ما این بود که بعد از گذشتن این قانون ما مورین ماله دیگر مثل سابق خودشان تشخیص ندهند که مردم اختلاف پیدا کنند و همین قسم هم میخواستیم اجرا کنیم .

بنابر این اشکالی ندارد و قبول میکنیم و هیچ مخالفتی هم نداریم تصریح بشود ضرری ندارد .

تدین - رأی بگیرد آقایان

نایب رئیس - رأی میگیریم باین ماده العاقبه

یاسانی - بنده مخالفم

نایب رئیس - خوب رأی ندهید . آقایانی که این ماده العاقبه را تصویب میکنند قیام فرمایند .

باشد یکی از آقایان نمایندگان یک پیشنهادی کردند که ماده رد شد و دو حقیقت تنباکو و توتون راسه طبقه کردند و آن اشکالی که ما میخواستیم رفع شود یک قدری زیاد تر شد بواسطه اینکه سه طبقه کردن توتون و تنباکو در اطراف مملکت یک زحمتی را که میخواهیم برداریم فوق العاده تر کرد

مشارعظم - نقض عرض کرد مدرس - و به انطوری که فرمودند در حقیقت نقض فرض شد و این قانون را که می گذاریم فقط یک فایده دارد که پول باشد و بواسطه آن پیشنهادی که بنده آقایان دادند و مجلس هم رأی داد به سه طبقه آن زحمت علاوه تر شد .

پس از فکرهای زیاد و مشاوره با بعضی از آقایان همچو بنظرمان آمده که این پیشنهاد را بکنیم بلکه آن زحمت را کم کنیم . آن زحمت چه بود ؟

زحمت این بود که ما مورین ماله در اطراف مملکت با مالکین طرف میشدند و خیلی زحمت فوق العاده داشت من خیال کردم که اگر وزارت ماله در مرکز یک کمیسیونی از مردمانی که بصیر باشند بزرگت و تجارت تنباکو و توتون در اطراف مملکت اینجا تشکیل بدهد و این در جائی که برای آنها هست در مرکز معین کنند مثل تنباکوی کاخان فرض بفرمائید دو سه دوم یاسوم و همچنین مال شیراز درجه اول یادوم و هکذا توتون و این را در تمام مملکت اعلام کنند دیگر ما مورین معلولیات و ابالات با مالکین طرف نشوند و منشا اختلاف درست کنند این طریق خیال میکنم بیکه قدری زحمت را کم کنند

لهذا بنده این پیشنهاد را کردم حالا آقایان اگر واقفاً تصدیق دارند که زحمت را بیکه قدری کم میکنند البته رأی خواهند داد و آن عیب رفع خواهد شد وزیر ماله - اینکه ما این پیشنهاد را قبول کردیم نظر باین بود که نیت خودمان هم همین بود .

مقصود ما این بود که بعد از گذشتن این قانون ما مورین ماله دیگر مثل سابق خودشان تشخیص ندهند که مردم اختلاف پیدا کنند و همین قسم هم میخواستیم اجرا کنیم .

بنابر این اشکالی ندارد و قبول میکنیم و هیچ مخالفتی هم نداریم تصریح بشود ضرری ندارد .

تدین - رأی بگیرد آقایان

نایب رئیس - رأی میگیریم باین ماده العاقبه

یاسانی - بنده مخالفم

نایب رئیس - خوب رأی ندهید . آقایانی که این ماده العاقبه را تصویب میکنند قیام فرمایند .

(اکثر برخاستند)

نایب رئیس - تصویب شد . پیشنهاد آقای ملک الشمره (بشرح ذیل خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم ماده ذیل بلا یحه ضمیمه شود .

ماده ۹ - هر گاه تنباکو یا توتون یا سیگاری بعد از پرداخت مالیات مقرر در این قانون برای حمل بخارجه ساخته تهیه شود اداره گمرک مکلف است معادل مالیاتی که بموجب قبض دولتی از اجناس مذکور اخذ شده است در موقع خروج از سرحد بصاحبان مال مشرف دارد .

نایب رئیس - آقای ملک الشمره (اجازه)

ملک الشمره - بیک ماده در این قانون است که ممکن است باعث مشوب شدن اذهان شود بطوریکه آقای حائری زاده هم تذکر دادند و آن ماده ایست که میگردد بغیر از اجناس که برای حمل بخارجه تهیه شده است الی آخر البته تنباکوهائی که بخارجه حمل میشود یک اختصا صاتی دارد که معلوم است اینها برای حمل بخارجه است و خود دولت هم این قسمت را پیش بینی کرده است از آنها هم مالیات نمیگیرد ولی ممکن است در حال حاضر ما در آینه بواسطه عملیات فنی و بالاخره یاره تضییقات بتوانند بعضی اقسام توتون ها را حاضر کنند و اصلاحاتی درش بکنند و آنها را سیگار بچینند و به خارجه حمل کنند .

چنانکه اغلب آقایان مطلع هستند توتونها و سیگارها و سیگارهای خوب خارجه را که بایران میآوردند اصلاحاتی که در آنها شده است از قبیل نگاهداری و خوبانیدن و وزن بعضی ادویه و آن عطری که بعضی سیگارها در بواسطه همین عملیات فنی است و ممکن است در توتونهای ایران هم در آتی همین عملیات بشود و بخارجه حمل شود .

در این صورت برای اینکه تجارت این قبیل سیگار و سیگارها تشویق بشوند بتوانند بیک کیفیت مناسبی بخارجه حمل کنند و منافعی ببرند باین جهت بنده این پیشنهاد را کردم که این ماده اضافه شود و ضرری هم ندارد برای اینکه اگر یک توتون یا تنباکویی مالیات خودش را داده و بعد بواسطه عملیات تصنیی اصلاح و برای حمل بخارجه حاضر شد برای تشویق این قبیل تجارت صاحبان مال همین مالیاتی که از آنها گرفته شده است در سرحد پانها استرداد شود که تشویق شوند و این راه هم خدمتی بصادات مملکت شده باشد و بعقیده من مایبی هم ندارد .

نایب رئیس - آقای حائری زاده (اجازه)

حائری زاده - بنده اصولاً باین پیشنهاد آقای ملک الشمره موافقم ولی میترسم که یک مفهوم مغالطی پیدا کند که از تمام

توتونهای و تنباکوها مالیات بگیرند و آنوقت آن قسمتی که بخارجه حمل میکنند مالیاتش را رد کنند و در گردش بگنهدری اشکال دارد

ملک الشمره - آقایان ماده رأی دادید .

نایب رئیس - آقای آقا میرزا شهاب (اجازه)

آقا میرزا شهاب - بنده مخالفم

نایب رئیس - رأی می گیریم پیشنهاد آقای ملک الشمره آقایان موافقین قیام فرمایند .

(اغلب برخاستند)

نایب رئیس - تصویب شد . پیشنهاد آقای اقبال قرائت می شود (بشرح آتی خوانده شد)

پیشنهاد میکنم ماده ذیل بعنوان ماده العاقبه ضمیمه قانون شود .

ماده العاقبه - هر غیر خالص عوائد مبلغ مذکور در این قانون بصرف مدارس و معارف ابالات و ولایات خواهد رسید

نایب رئیس - آقای انشار (اجازه)

آقا میرزا رضاخان انشار - چند روز قبل پنجاه و یک نفر از آقایان محترم یک طرحی تهیه و امضا کردند و بکمیسیون بودجه ارجاع شد .

در کمیسیون بودجه ما مورین امریکائی آنرا ملاحظه کردند و گفتند محلی برای این مسئله نیست .

اما حالا که لایحه اصلاح یک قانونی از طرف دولت پیشنهاد شده است و مقصود از این اصلاح این است که عایدات تربیه شده و رفع اشکال هم از مردم بشود این بود که بنده این ماده العاقبه را پیشنهاد کردم . و چون تعدیاتی از طرف ما مورین ماله بردم وارد شده و خواهد شد لذا تصور می کنم که برای کفاره آن اگر مجلس قبول کند که عشر عایدات خالص این مبلغ صرف مدارس و معارف ولایات بشود عیبی نداشته باشد

نایب رئیس - در این زمینه یک پیشنهادی هم از طرف آقای شیروانی رسیده است آن هم قرائت می شود بعد رأی می گیریم (بشرح آتی خوانده شد)

ماده العاقبه ذیل را پیش نهاد می کنم .

ماده العاقبه - عایدات مالیات دخانیات اختصاص ببوده معارف و صعبه خواهد داشت

نایب رئیس - آقای شیروانی (اجازه)

شیروانی - در اینجا اظهار شد که این مالیات را برای مخارج مملکت میخواهند البته معلوم است برای مخارج لازم مملکت است و بنده هم اضافه بر بودجه چیزی جمع شده ایم که این مالیات لازم را (که اگر یک ساعت تصویب تأخیر شود ممکن است دنیا بهم بگردد) وضع کنیم ما چه می

فرمانند
 (ماده ۸۲ خاستند)
 نایب رئیس - تصویب شد
 ماده هشتم مطرح است که ماده دهم خواهد شد.
 شرح ذیل خوانده شد.
 ماده هشتم - وزارت مالیه بعد از تصویب این قانون نظامنامه برای آن ترتیب و مقررات آن را بوقوع اجرا خواهد گذاشت و قانون ششم میزان ۱۳۳۳ ملئی خواهد بود.
 نایب رئیس - آقای آقا شیخ جلال (اجازه)
 آقا شیخ جلال - نظامنامه که وزارت مالیه برای این قانون تهیه میکند بموجب آن نظامنامه حق دلالتی و انبساطی و فیاندری و یک اضافاتی قائل خواهد شد و چون این سابقه در وزارت مالیه هست که برخلاف قانون یکتعلیاتی نسبت به مردم میکنند.
 این است که بنده متقدم که نظامنامه را وزارت مالیه تهیه نموده آنرا بتصویب کمیسیون قوانین مالیه رسانیده پس از آن بوقوع اجرا بگذارد.
 نایب رئیس - در این موقع چندین فقره پیشنهاد رسیده است که گمان میکنم مضمون تمام آنها با هم موافق باشد اگر تصویب می کنید کلیه پیشنهادها قرائت شود بهدین ترتیب.
 پیشنهاد آقای آقا شیخ جلال قرائت می شود.
 (شرح ذیل خوانده شد)
 اصلاح ماده هشتم - وزارت مالیه بعد از تصویب این قانون نظامنامه برای اجرای آن تدوین پس از تصویب کمیسیون ممالیه مجلس مقررات قانون را بوقوع اجرا خواهد گذاشت.
 پیشنهاد آقای زهم
 پیشنهاد می کنم ماده - وزارت مالیه پس از تصویب این قانون نظامنامه با مشارکت کمیسیون قوانین مالیه مجلس شورای ملی بوقوع اجرا بگذارد.
 پیشنهاد آقای شیریانی - بنده پیشنهاد میکنم ماده الحاقیه ذیل باین قانون ضمیمه شود.
 ماده الحاقیه - دولت مکلف است نظامنامه اجرای این قانون را با توافق

نظر کمیسیون قوانین مالیه تهیه نموده و بوقوع اجرا بگذارد.
 وزیر مالیه - بنده برای اینکه زحمت کم بشود و زودتر نتیجه برسیم قبول میکنم که در ماده هشت اضافه شود نظامنامه را با مشارکت کمیسیون مالیه بنویسند.
 نصرت العوله - عبارت بعد از تصویب راهم حذف کنید.
 نایب رئیس - پیشنهاد آقای طهرانی قرائت می شود.
 (شرح ذیل خوانده شد)
 این بنده پیشنهاد منایم که ماده هشت بطریق ذیل اصلاح شود.
 ماده ۸ - برای اجرای مواد مذکور فوق وزیر مالیه کمیسیون از اشخاص بصیر با اطلاع تشکیل داده نظامنامه که مستلزم حسن اداره و سهولت جریان امور مالیات دخیانیت و آسایش عامه است تهیه نموده پس از تصویب کمیسیون قوانین مالیه مجلس شورای ملی بوقوع اجرا بگذارد خواهد شد و قانون ششم میزان ۱۳۳۳ ملئی خواهد بود.
 نایب رئیس - بنده پیشنهاد دیگر هم هست قرائت میشود.
 پیشنهاد آقای دست غیب - بنده مسترد میکنم نایب رئیس ماده با اصلاح آقای وزیر مالیه قرائت میشود.
 (با این مضمون قرائت شد)
 وزارت مالیه بعد از تصویب این قانون نظامنامه برای آن تدوین پس از تصویب کمیسیون مالیه مقررات آنرا بوقوع اجرا خواهد گذاشت و قانون ششم میزان ۱۳۳۳ ملئی خواهد بود.
 نایب رئیس - جمله پس از تصویب زایدی است و باید حذف شود و بجای آن (بامشارکت) نوشته شود.
 نایب رئیس - ماده اینطور اصلاح و قرائت میشود.
 (به این ترتیب خوانده شد)
 وزارت مالیه بعد از تصویب این قانون با مشارکت کمیسیون قوانین مالیه مجلس شورای ملی بوقوع اجرا بگذارد.
 جمعاً از نمایندگان - جمله بعد از تصویب زائد است.
 نایب رئیس - مجدداً اصلاح و قرائت میشود.
 (شرح آتی خوانده شد)
 وزارت مالیه با مشارکت کمیسیون قوانین مالیه مجلس شورای ملی خواهد نمود و قانون ششم میزان ۱۳۳۳ ملئی است.
 نایب رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

است پس از تصویب این قانون آن قانون ششم میزان ۱۳۳۳ ملئی است.
 ولی بقیه بنده تالیف قانون اعلان شود و بعد اطلاع داده نشود آن قانون سابق بقوت خود باقی است تا اینکه قانون تصویب شود و نظامنامه برای اجرای آن با مشارکت کمیسیون قوانین مالیه تهیه شود و حال اینکه بنده متقدم که باید کمیسیون قوانین مستقل باشد حالا که می فرمایند وزارت مالیه با مشارکت کمیسیون قوانین مالیه نظامنامه تهیه می کند بنده هم حرفی ندارم منتهی عرض می کنم که بعد از اعلان این قانون آن قانون سابق ملتی است نه بجز در تصویب این قانون آن قانون ملتی است.
 نایب رئیس - آقای طهرانی (اجازه)
 آقا شیخ محمدعلی طهرانی - صیب کار این شده است که یکدفعه يك قانون وارد مجلس شده و فوراً الزام کرده اند که حتماً این کار تمام شود.
 بعضی از نمایندگان (با همجه) کسی الزام کرده است!!
 طهرانی - بنده عرض اینطور نبود که شما فهمیدید یعنی بفرموده استند از مجلس بگذرد.
 بلکه مقصود این بود که يك لایحه بمجلس آورده اند و تأمل فوق العاده در آن شده است سه ماده این قانون هم خیلی مهم است.
 یکی ماده اول - یکی هم ماده که مربوط بقانون قاجاق است یکی هم این ماده آقایان ملاحظه فرمایند به بیند که در دوره دوم چقدر دقت در موضوع نوشتن نظامنامه کرده اند.
 حالا این ماده را برای آقایان بخوانم برای اجرای مواد مذکور فوق وزارت مالیه کمیسیون از اشخاص بصیر با اطلاع تشکیل داد نظامنامه که مستلزم حسن اداره سهولت جریان امور مالیات و آسایش عامه است تهیه نموده.
 پس از تصویب کمیسیون قوانین مالیه مجلس شورای ملی بوقوع اجرا بگذارد خواهد شد نظامنامه را باید بیک شکلی بنویسند که برای مردم باعث صدمه نباشد و اینکه نوشته شده است با مشارکت کمیسیون قوانین مالیه.
 البته کمیسیون قوانین مالیه مردمان مهم و معتمد و دانشمندی هستند لیکن اول باید وزارت مالیه با اشخاص بصیر خارج يك نظامنامه رتبه کند و پس از آنکه تهیه کرد آنوقت کمیسیون قوانین مالیه بیاورد و کمیسیون قوانین مالیه آنرا تصویب کند و با مشارکت کمیسیون نشود نظامنامه تهیه کرد.
 برای اینکه در کمیسیون قوانین مالیه پانزده نفر عضو هستند و مثلاً پنج نفر هم از

خارج می آیند آقایان این همه که از خارج می آیند صاحب رأی هستند یا اینکه حق رأی ندارند.
 آخر ما باید این نظامنامه طوری نوشته شود که بعد از تصویب زحمت مردم نشود از این جهت بنده پیشنهاد می کنم همان ماده که در دوره دوم نوشته شده همان را قبول کنند و اسباب زحمت مردم هم نخواهند شد.
 نایب رئیس - آقای زهم - پیشنهاد کردم.
 نایب رئیس - پیشنهاد جدیدی ندارید.
 زهم - پیشنهاد جدیدی تقدیم نکردم.
 نایب رئیس - پیشنهاد جدیدی نرسیده است همان پیشنهاد بود که قبل داد بودید و رد شد.
 زهم - اجازه می فرمایند بنده یادآوری کنم.
 جمعی از نمایندگان - رأی بگیری بد.
 زهم - هیچ ممکن نیست بنده نمی گذارم حق ما را مال شود بنده يك پیشنهاد کردم و در اینجا گفته شد تمام پیشنهاد ما خوانده می شود بعد رأی گرفته می شود و رأی گرفته نشد.
 نایب رئیس - پیشنهاد آقای زهم یا این ماده يك اختلافی دارد قرائت می شود.
 (شرح ذیل خوانده شد)
 وزارت مالیه پس از تصویب این قانون نظامنامه ای با جلب نظر باین کمیسیون قوانین مالیه مجلس تهیه می نماید و مقررات این قانون را بعد از دو ماه از تاریخ تصویب بوقوع اجرا خواهد گذاشت.
 نایب رئیس - آقای طهرانی اگر پیشنهادی دارید بپذیرید.
 آقا شیخ محمدعلی طهرانی - بنده قبل از همه پیشنهاد دادم و نتواندم نایب رئیس - چون آقای وزیر مالیه قبول کردند این عبارت اضافه شود قرار شد ایشان پیشنهادشان را ارسال فرمایند تا در آن رأی گرفته شود.
 حالا اگر باز آن پیشنهاد اولیه آن را در نظر دارید ممکن است مجدداً پیشنهاد کنید.
 آقای زهم (اجازه)
 زهم - پیشنهاد بنده دو قسمت داشت يك قسمتش راجع باین بود که با جلب نظر کمیسیون مالیه مجلس این نظامنامه تهیه شود.
 این را آقای وزیر مالیه قبول کردند. قسمت دوم راجع است باین که این قانون دو ماه پس از تصویب بوقوع اجرا گذاشته شود و آقایان از کار متوللی خیلی خسته شده اند و بنده می بینم درست آنطوری که لازم توجه است بواسطه فرط خستگی

تسارنی معامله نظر نردو بان يك ست یا تعلق بسیلی قرار آنچه است به مضی نیات و دم يك مل باق یزد ای می یز ده ده جمشید

اصحاب نمی شود ولی البته آقایان این نکته را ملتفت هستند که اگر باین سرعت يك قانونی بگذرد فوراً اجرای آن مشکل است و این که بنده پیشنهاد کردم دو ماه پس از تصویب به موقع اجرا گذاشته شود برای این است که اسباب آسایش حال عامه باشد.
 اگر این قسمت در این ماده گنجانیده نشود همین تشنجاتی که در مجلس حاضر می بینید از این سخت تر در خارج بین عامه دیده خواهد شد.
 نایب رئیس - رأی می گیریم پیشنهاد آقای زهم - آقایانی که موافقت فرمایند فرمایند.
 (ماده ای برخاستند)
 نایب رئیس - تصویب شد.
 پیشنهاد آقای طهرانی قرائت می شود (مجدداً شرح سابق قرائت شد)
 نایب رئیس - رأی می گیریم پیشنهاد آقایانی که تصویب می کنند قیام فرمایند.
 نایب رئیس - تصویب شد.
 رأی می گیریم به ماده ای که دولت قبول کرده است.
 آقایانی که تصویب می کنند قیام فرمایند.
 (اغلب قیام نمودند)
 نایب رئیس - تصویب شد.
 شور در کلیات است.
 آقای مصدق السلطنه (اجازه)
 مصدق السلطنه - بنده آنوقت که اجازه خواستم پیش بینی نمی کردم که آقایان این اندازه خسته می شوند و عراض بنده هم از نقطه نظر تاریخ این لایحه بود ولی چون آقایان خسته هستند صرف نظر می کنم.
 نایب رئیس - آقای آقا شیخ جلال (اجازه)
 آقا شیخ جلال - بنده اعم از اینکه خود را نماینده مردم این مملکت بدانم یا ندانم خود را مکلف می دانم که موافق مصالح مملکت و جامعه عقیده خود را اظهار کنم.
 و هیچ شبهه نداریم که بوسیله دادن رأی مثبت راجع باین لایحه انلاسانی يك مرور را کمتر دو کردیم و از این مردم گرفته می شود و هیچ شبهه و تردیدی نداریم و مسئول و ضامن این پولها هستیم که از مردم گرفته می شود.
 و در پیشگاه وجدان و پیشگاه عدل الهی ما مسئول این پولها می هستیم که از لایحه عیناً مثل این است که يك کروزیول از این جامه بیش ما باشد و ما را بعنوان يك نفر این حساب کرده باشند آنوقت ما این پول را بوزارت ممالیه بدهیم و هم چنین هیچ

فرق نمی کنند و کبیل بعنوان نمایندگان ملت در يك مالیاتی اظهار عقیده کنند یا این که پول امانتی که پیش او هست بردارد و بکبیل دیگر بدهد.
 هیچ يك از ما نمی توانیم شبهه داشته باشیم که گرفتن مال مردم و بکسی دیگر دادن موافق اصل اولیه حرام است و گمان می کنم که این موضوع انحصار بمسلمانها نداشته باشد.
 در تمام قوانین دنیا مسلم است که مال هر کس محترم است و هیچ کس حق ندارد مال کسی را بکس دیگر بدهد.
 یا این که بکهر فی بزند که بوسیله آن حرف پول يك کسی را بکبیرند و بکبیری بدهند.
 پس رأی دادن ما که از مردم مالی يك میلیون مستقیم و دوسه میلیون بطوقیر مستقیم بگیرند بآن ترتیبی که آقایان کاملاً از وضع رفتار ما مورین مالیه در ولایات مطلعند.
 ما شرعاً عرفاً قانوناً ضامن دو میلیون پول و آن خسارات و خونها و آن ترتیبی هستیم که برای اجرای این قانون ب مردم تحمیل می شود.
 در این قسمت هم تمام آقایان موافقین و مخالفین این لایحه هیچ تردیدی ندارند.
 حاج آقا اسمعیل عراقی - این مطلب با بودجه ای که تصویب کرده اید مترجم است.
 آقا شیخ جلال - پس اگر ما عقیده مثبت اظهار کنیم مسئول تمام این وقایع تاریخی هستیم که از نتیجه اجرای این قانون حاصل می شود و هر يك از ما نظر باینکه شرکت مؤثر در تصویب این لایحه داریم بنابراین به حکم تمام قوانین دنیا ضامن شرعی و عرفی هستیم.
 بعضی از نمایندگان - ضامن شرعی نیستیم.
 آقا شیخ جلال - عقیده خودم را می گویم و اگر کسی منکر کبیت شرعی آن هست بنده آیه اش را برایش می خوانم (همه بین نمایندگان)
 آقا شیخ جلال - اگر آقایان اجازه نطق نمی دهند بنده حرف نمی زنم اگر اجازه می دهید عرض کنم.
 پس هر يك از ما که رأی می دهیم شرعاً در محضر عدل الهی و عرفاً یعنی اگر يك محکمه قانونی تشکیل شود و يك وضیعت روشنی باشد و ضمیات اجازه بدهد که ما را به محکمه جلب نمایند به حکم محکمه صالحه ما محکوم خواهیم بود.
 اینهم هیچ تردیدی ندارد.
 اینها يك کلیاتی است که هیچ قابل انکار نیست.
 از طرف دیگر ما وظیفه دیگری داریم و آن این است که ما را را انتصاب کرده اند که برای جامعه کار کنیم.

و به حکم همسان و ضمیاتی که ما را این جا آورده است از نقطه نظر دیانت یا موازین دیگری که به او معتقد هستیم از همان نقطه نظر میتوانیم ب مردم تحمیل مالیات کنیم و بگوئیم شما باید این مالیات را بدهید و کما اینکه راجع ب مسئله ششون همین کار را کردیم علاوه بر اینکه پول دادیم جان هم دادیم چرا؟
 برای اینکه در نتیجه آن يك منافع و فواید عمومی مرتب خواهد شد.
 خوب این هم هیچ شبهه نیست که وظیفه ما این است که بعد از دولت و تقطیث و تفحص چنانچه دیدیم برای مملکت يك مخارج ضروری لازم است.
 البته مادر حکم کسی هستیم که پول امانت پیشش است و می بیند که يك کسی دارد آتش می گیرد و مکلف است که خودش از پول دیگری خرج او کند.
 همینطور ما هم مکلف هستیم که دقت در اطراف احتیاجات مملکت بکنیم چنانچه مغایری برای مملکت لازم باشد بوسیله که هست تهیه نموده و خرج کنیم این هم هیچ محل شبهه و تردید نیست.
 چیزی که هست این است که مجوز این که ما رأی بدهیم که يك میلیون پولی که در نزد ما امانت است و در واقع در بطن ما است این را بدهیم بآقای وزیر مالیه یا بفرمانده داری یا به آقایان دیگر این مجوزش چیست؟
 اگر قانوناً يك مجوز شرعی پیدا شد همه ما ما مکلف هستیم و بلکه بر ما واجب است که رأی بدهیم.
 ولی اگر مجوز پیدا نشد نباید این را تصویب کنیم برای این که ما ممنوع هستیم.
 الان چهار جلسه است در اطراف مجوز صحبت میشود.
 بنده خیال می کنم با بلاغت و نطق ناطقین به چه وجهی من الوجوه يك مجوزی گفته نشده است.
 چه زبان آقای وزیر مالیه که واقفاً متخصص در فن بیان هستند و چه زبان آقای وزیر فواید عامه که اول ناطق این مجلس بوده اند و ناطق وزراء هستند و بنده تمام فرمایشاتی که فرمودند یکی یکی یاد داشت کرده ام حالا یکی یکی را جواب عرض می کنم که حقیقه به بینیم این مطالب تجویز می کند این را که ما این پول را بدهیم به وزیر مالیه یا نه؟
 مطالبی که در این دو جلسه گفته شده است از این قبیل است یکی این که این قانون وضع مالیات جدید نیست و اصلاح مالیات قدیم است.
 یعنی حقیقتاً نفع موضوع است و مقصود این نیست که پول مردم را از ما بگیریم و بکس دیگر بدهیم بلکه این همان پولی است که قبلاً می گرفتیم.

ولی حالا می خواهم طوری دیگر هم که اسباب زحمت مردم نشود.
 بنده خیال می کنم این حرف را نمی شود قبول کرد.
 ولی در موقع نطق و خطابه میشود اما با این بیان شمرده من از روی حساب گرچه این حرف هم صغیر است ممنوع است و هم کبرایش.
 بنده عرض می کنم که اولاً این يك مالیات جدیدی است و دیگر اینکه به هیچ وجه شایسته با قانون سابق ندارد.
 قانون سابق از سیگاری صدی ۲۰ واز تنباکوی صدی ۳۰ که درست نظر نیست یا بکس می گرفتند و موافق نظام نامه که دولت نوشته است در موقع اختلاف مابین مؤدی و مأمور مالیه مأمور مالیه مکلف است بین جنس را بر دارد.
 بنابراین مطابق قانون سابق که آقای وزیر مالیه می فرمایند این قانون مصلح او است.
 صدی سی یا صدی ۲۰ از تنباکوی موجود مردم یا از توتون موجود مردم باید دولت بگیرد و صدی هشت مال صاحبش باشد.
 ولی این قانون می گوید غیر از يك من تنباکو که حداکثرش و حد متوسطش دو قران است و بکتران چهار قران بگیرند و از يك من توتون که بنده از تجار اطلاعاتی بدست آورده ام خصوص در ولایت خود ما که حداکثرش يك من سی شاهی است يك تومان بگیرند از تنباکوی ورامین که امروز يك نفر حاج عزیز الله نام تاجر توتون بین می گفت تنباکوی ورامین يك من سی شاهی است.
 حالا از آن هم يك من بکتران باید بگیرند.
 پس آقایان هیچ تردیدی ندارند و اگر هم سابقاً من باب کسالت و زحمت وقت نداشتند مطالعه کنند بعد از این بیانات بنده کاملاً تصدیق می فرمایند که خیر این اصلاح آن قانون نیست.
 این يك قانونی است که خیلی خیلی مثبتان با آن قانون است زیرا این جنسی بوده و این تعدی است و آن صدی سی است و این تقریباً صدی سیصد و صدی چهار صد باشد کلی دارد.
 آمدیم سر نشی که آقایان محترم در ضمن بیانات خودشان می فرمودند که آن قانون سابق خوب نبود برای این که اسباب اختلاف مابین مؤدی مالیات و مأمور مالیه می شود و بنده تذکر آن عرض میکنم که این اشکال در این قانون است و در قانون سابق خوشبختانه در نظام نامه نوشته شده و مخصوصاً پیش بینی شده است که

اند یکی اینکه نضبه دیگری به من گفتند
چون می دانستند که من آدم رفیق القابی هستم میگویند که میخواهند این قانون بگذرد آنوقت باعتبار این قانون یک پولی قرض کنند بار است است یادروغ خدا کند دروغ باشد این است که بنده آنچه را که فوق العاده مؤثر می دانم این است که یک اقلام کوچک کوچک پیدا کنیم
و یک ترس هائی پیدا شود که آن وقت دیگر نشود که درست کرد
یک مطلب دیگری که بنده فوق العاده نگران بودم در گذرانیدن این قانون این است که مواد این لایحه کوچولوی مالیاتی یک نمایش باشد از یک چیزهای دیگری که بعد از این یک مالیاتهای دیگری که سنگین تر از این باشد باید بیاید بمجلس این بود که بنده معتقد بودم که حتی الامکان با این لایحه مقاومت شود که دولت دیگران بدانند بکطوری نیست که هر نضبه را که فی الجمله رنگ و بوئی داشته باشد بیاید در مجلس و بگذرد
این قضیه را اگر اکثریت مجلس رأی بدهد حقیقه فقط از نقطه نظر تکثیر عایدات است لایحه
حالا شاید از نقطه نظر ضدیت با من پیشنهاد مرا راجع بمعاونت قبول نکردند ولی امیدواریم همانطوری که آقای تدین اصطنان دادند که معلوم شده که این پول خرج معارف و صبحیه ایالات و ولایات خواهد شد تا نگرانی هاهم رفع شود
این دو در این بنده دیگر بسته است بنظر آقایان
جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است
مشارعظم - بنده عرضی ندارم
نایب رئیس در کلیات فرمایشی دارید مشارعظم - بنده منتقدم که جواب فرمایشات آقای آقا شایخ جلال باید داده شود
اگر اجازه میفرمائید یک نفر حرف بزنم
نایب رئیس - رای می گیریم بکلیات مذاکرات
آقایانی که موافقت قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند)
نایب رئیس - معلوم میشود کافی است
رای می گیریم باین لایحه که مشتمل برده ماده است باورده آقایانی که موافقت ورده سفید و الادره که بود خواهند داد (اختلاس استخراج آبراه عمل آمد نتیجه بطریق ذیل حاصل شد)
ورقه سفید علامت قبول ۷۰
ورقه کبود ۲

اسامی موافقین - آقایان اقبال الممالک امین الشریعه - شیخ العرافین زاده - نجات داور کاشانی - ایزدی - وهنما مدرس ملایری - حاج سیدالمحققین - امیراعلم قویم مقام - روحی - وحیدالدوله - سالار لشکر آقا سید یعقوب - دستغیب قویم مقام الملك شرمزاده
تدین - مدبر الملك - آقا میرزا عبدالله خان - امیر اشرف - آقا میرزا آقاخان معده هاشم میرزا شیخ رئیس معتمد السلطنه مشیراعظم - احتشام السلطنه - عماد السلطنه سردامتعمم - فتح الله میرزا - آقا شایخ محمد علی میرزا - احیاء السلطنه - اسامی ارباب کیش و سرو
سهراب خان - سالار اشرف - آقا میرزا شهاب الدین - نظام التولیه - آقا سید محمدعلی شوشتری - دکتر آقایان بن الملک - سلیمان میرزا اعتبارالدوله - سر کشک زاده - مقوم الملك - مساوات - صدر الاسلام سید الله خان اسکندری
نصرت الدوله - قوام الدوله - حاج آقا اسمعیل - رئیس انجاز - سردار فاخر مشیر الدوله - امیر حشمت - دولت آبادی اجاق - آقا سید کاظم بزدی - امیر احتشام معظم السلطان - سهام السلطان - علائی افشار - آقا شایخ عبدالرحمن - اخگر حائری زاده - آقا شایخ جلال الدین نایب رئیس - با اکثریت هفتاد و هشتاد و هشت نفر آقایان حاضر تصویب شد
برای عید نوروز بیست و هفتم شعبان یکمده باید حضور و الاحضرت اقدس ولایت عهد شرفیاب شوند
شش نفر برای عید نوروز و شش نفر برای بیست و هفتم شعبان استتراج می شود اول برای عید نوروز استتراج میشود (استتراج بعمل آمده آقایان مفضل ذیل معین شدند)
آقایان قوام الدوله - دیوانبیکری مشیراعظم - احیاء السلطنه - هلائی - آقا شایخ فرج الله
نایب رئیس برای بیست و هفتم شعبان (مجدداً استتراج بعمل آمده آقایان ذیل معین شدند)
آقایان - دیوانبیکری - شیخ العرافین - زاده - مقوم الملك - حائری زاده - ایزدی آقا شایخ هادی شیخ رئیس
مقوم الملك - بنده شایه مسافرت کنم حائری زاده بنده هم مسافرت میکنم شیخ العرافین زاده - بنده هم معتدل است مسافرت کنم
مجدداً استتراج شده آقایان ذیل معین گردیدند
آقایان اعتبارالدوله - آقا سید کاظم بزدی آقا میرزا سید حسن کاشانی

چند فقره پیشنهاد راجع بجلسه بعد رسیده است قرائت می شود (بشرح ذیل قرائت شد)
پیشنهاد آقای سر کشک زاده - بنده پیشنهاد می کنم که از تاریخ فردا که پنجشنبه ۲۹ برج حوت ۱۳۰۳ است تا ۱۲ روز یعنی تا یله یازدهم حمل ۱۳۰۴ جلسات علنی مجلس تعطیل شود
سر کشک زاده - توضیحی لازم است عرض کنم
نایب رئیس - تأمل بفرمائید همه پیشنهادها قرائت شود
پیشنهاد آقای عصراقلاب - بنده پیشنهاد می کنم مجلس از فردا تا چهاردهم فروردین تعطیل باشد
پیشنهاد آقای تدین - بنده پیشنهاد میکنم که جلسه آتی یله یکشنبه نهم حمل دو ساعت از شب گذشته مقرر گردد
پیشنهاد آقای عماد السلطنه - بنده پیشنهاد می کنم از روز شنبه تا پنجشنبه مجلس تعطیل باشد
عماد السلطنه - بنده پیشنهاد آقا نایب رئیس - پیشنهاد آقای تدین مجدداً قرائت می شود
(بشرح سابق قرائت شد)
نایب رئیس - رای میگیریم پیشنهاد آقای تدین
آقایانی که موافقت قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند)
نایب رئیس - تصویب شد
جلسه آتی شب یکشنبه نهم حمل دو ساعت از شب گذشته (مجلس پنج ساعت از شب گذشته ختم شد)
نایب رئیس مجلس شورای ملی سهام السلطان
رئیس مجلس شورای ملی مؤتمن الملك منشی ملی اقبال الممالک منشی معظم السلطان
جلسه صد و چهل و هفتم صورت مشروح مجلس لیله یکشنبه نهم حمل ۱۳۰۴ مطابق چهارم رمضان المبارک سنه ۱۳۴۳
مجلس - ساعت از شب گذشته بریاست آقای مؤتمن الملك تشکیل گردید
صورت مجلس صبح چهارشنبه بیست و هشتم حوت ۱۳۰۳ را آقای آقا میرزا جواد خان قرائت نمودند
رئیس - نسبت بصورت مجلسی که قرائت شد ایرادی هست یا نه؟
آقای حائری زاده
حائری زاده - بنده در دستور عرضی دارم
(صورت مجلس عصر چهارشنبه بیست و هشتم حوت قرائت شد)

رئیس - آقای حاج میرزا عبدالوهاب (اجازه)
حاج میرزا عبدالوهاب - بنده را در صورت مجلس غائبی اجازه نوشته اند در صورتیکه بنده اجازه گرفته بودم آن روز یکشنبه بنده یک چیزی نوشتم تقدیم آقای رئیس کردم و برای جلسه شنبه و پنجشنبه اجازه خواسته بود
رئیس - تحقیق می شود بعد اصلاح می شود
آقای سلطان الممالک (اجازه)
سلطان الممالک عرضی ندارم
رئیس - آقای ضیاء الواعظین ضیاء الواعظین - بنده در دستور عرضی دارم
رئیس - آقای اسامی (اجازه)
اسامی - بنده با بنظر شنیدم که آقای کی استوان رادر صورت مجلس غائبی اجازه مرقوم داشته بودند در صورتیکه ایشان یک ماهه اجازه مرخصی خواسته بودند و تصویب هم شده است و اگر در جلسه اخیر حاضر نشدند از مرخصیشان استفاده کرده اند
رئیس - تحقیق و اصلاح می شود
آقای عدل الملك (اجازه)
عدل الملك بنده هم در دستور عرضی دارم
رئیس - آقای بادی (اجازه)
بادی - بنده هم در دستور عرضی دارم
رئیس - آقای عماد السلطنه (اجازه)
عماد السلطنه - همانطور که مقام ریاست فرمودند قانون علامت صنعتی یک ماده اش بیشتر باقی نمانده و مسئله تغییر ماهها هم حرف زیادی لازم ندارد
مبخراستم استدعا کنم ابتداء این دو مسئله مطرح شود
رئیس - آقای روحی (اجازه)
روحی - بنده هم خواستم خاطر محترم آقایانرا مستتر کنم که راجع بتغییر ماهها درخور اولش یک رای هم داریم ولی بلافاصله قانون مالیات دخانیات بمجلس آمد و این مسئله از دستور خارج شد استدعا می کنم همین قانون تغییر ماهها جز دستور شود
رئیس - آقای حاج میرزا عبدالوهاب (اجازه)
حاج میرزا عبدالوهاب - چون اول بهار است و باید تکلیف پوست بره معین شود و نتایج بدانند که می توانند حمل کنند یا خیر و اگر یک ماه دیگر بماند پوستها بی مصرف شده دیگر پردر نمی خورد این است که تقاضای می کنم جزء دستور شود
رئیس - آقای عدل الملك (اجازه)

جلسات هم جزء دستور بود ولی فرصت نشده
یکی راپرت راجع براه بندر جزو دامناست که مدتی هم جزو دستور بود ولی چون در مجلس طرفدار جدی ندارد از دستور خارج میشود
استدعا دارم این راپرت جزء دستور شود که صاحب امتیاز پیش از این بلا تکلیف نماند
رئیس - آقای ضیاء الواعظین (اجازه)
ضیاء الواعظین - قانون وظائف صنایع مستظرفه مدتی است از تصویب مجلس گذشته اوسال هم هست
بنده توجه آقایان را جلب می کنم بمساعدت لازمه که باید درباره آقای کمال الملك و این مدرسه بشود و پیشنهاد میکنم این راپرت هم جزء دستور شود
رئیس - آقای اخگر (اجازه)
اخگر - چند ماده از قانون سجل احوال باقی مانده تقاضا میکنم جزء دستور شود
رئیس - آقای بادی (اجازه)
بادی - بنده هم در دستور عرضی دارم
رئیس - آقای عماد السلطنه (اجازه)
عماد السلطنه - همانطور که مقام ریاست فرمودند قانون علامت صنعتی یک ماده اش بیشتر باقی نمانده و مسئله تغییر ماهها هم حرف زیادی لازم ندارد
مبخراستم استدعا کنم ابتداء این دو مسئله مطرح شود
رئیس - آقای روحی (اجازه)
روحی - بنده هم خواستم خاطر محترم آقایانرا مستتر کنم که راجع بتغییر ماهها درخور اولش یک رای هم داریم ولی بلافاصله قانون مالیات دخانیات بمجلس آمد و این مسئله از دستور خارج شد استدعا می کنم همین قانون تغییر ماهها جز دستور شود
رئیس - آقای حاج میرزا عبدالوهاب (اجازه)
حاج میرزا عبدالوهاب - چون اول بهار است و باید تکلیف پوست بره معین شود و نتایج بدانند که می توانند حمل کنند یا خیر و اگر یک ماه دیگر بماند پوستها بی مصرف شده دیگر پردر نمی خورد این است که تقاضای می کنم جزء دستور شود
رئیس - آقای عدل الملك (اجازه)

عدل الملك - چهار فقره از مطالب را آقای رئیس اظهار فرمودند که حاضر است و هر چهار فقره مهم است
تقاضای می کنم همان نظم و ترتیبی که خودتان فرمودید این چهار فقره جزء دستور شود
رئیس - هفت فقره پیشنهاد شده است
یکی راجع بقانون بلدییه یکی یک دوازدهم حمل یکی راجع بملائم صنعتی یکی راه بندر جزو یکی صنایع مستظرفه یکی قانون سجل احوال و یکی تغییر اسامی ماهها
اول رای میگیریم بقانون بلدییه ها آقایانیکه تصویب میکنند جزء دستور شود قیام فرمایند
(معدودی برخاستند)
تصویب نشد
رای میگیریم که یک دوازدهم برج حمل جزء دستور شود
آقایان موافقین قیام فرمایند
(چند نفری قیام نمودند)
رئیس - تصویب نشد
آقایانیکه تصویب میکنند قانون علامت صنعتی جزء دستور شود قیام فرمایند
(اغلب قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد
قانون علامت صنعتی ماده سومش که از دستور خارج شده بود مطرح است
ماده سوم - هر تاجرو یا صنعتگر که بخواهد علامتی را بقصد تخصیص دهد باید شخصاً و با بوسله و کتب ثابت آلو کاله خود نقشه علامت مزبور را با اندازه حقیقی در سه نسخه باامضاء و مهر خویش باضمام یک قطعه کلبه آن علامت و اظهارنامه متضمن جنس و نوع و طرح آن علامت و اسامی و اوصاف اجناسیکه آن علامت روی آنها بکار خواهد رفت
بوزارت تجارت تقدیم نماید
اندازه علامت در هر حال نباید از یکمشرذوع مربع زیادتر باشد
تبصره (۱) - علاماتی که سابقاً معمول بوده اند هر گاه از یکمشرذوع هم تجاوز باشند با رعایت ماده (۷) پذیرفته میشوند
تبصره (۲) - نسبت باجناس جدیدیکه در اظهارنامه ذکر می کنند از آنها نقشه است صاحب علامت در صورتی میتواند علامت خود را استعمال نماید که بموجب اظهارنامه جداگانه متضمن اسامی و اوصاف اجناس مزبوره مراتب را با اطلاع وزارت تجارت رسانیده و اجازه تحصیل کند
رئیس - آقای عدل الملك (اجازه)

است یکی از طرف آقای ارباب کیش و یکی هم از یکی از طرف آقای آقا میرزا شهاب و ممبر در دریا قبول کرده است
ماده سوم مجدداً قرائت میشود
(بشرح گذشته خوانده شد)
رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه)
آقا سید یعقوب - بنده موافقم
رئیس - آقای تدین
تدین - موافقم
رئیس - آقای داور
داور - بنده هم موافقم
رئیس - آقای کازرونی (اجازه)
کازرونی - در این ماده که نوشته شده است اندازه حقیقی بنده نمی دانم اندازه حقیقی چقدر است خوبست توضیح بدهند که بفهمیم اندازه حقیقی چقدر است بملاو اینجا مینویسد که صاحب علامت خودش را برای نشان و علامت چه نوع از اجناس میخواهد
بنده گمان میکنم هیچ لزومی نداشته یک کسی یک علامتی را بفروش اختصاص میدهد هر نوع جنس صنعتی داشته باشد میتواند بوسله آن علامت رواج دهد تا این که اگر خواست صنعت خودش را تغییر دهد مجدداً غیر بدهد و اظهار نامه بنویسد و دومتیه تحصیل اجازه کند این دیگر زائد است همینقدر که بکنفریک علامتی را از دولت تحصیل کرد میتواند در صنایع و اجناس خودش بکار برد
رئیس - باین دوسیه که مراجعه میشود بکلیات مذاکرات رأی داده شده و باید پیشنهادها قرائت شود
بعضی از نمایندگان - صحیح است
رئیس - آقای تدین (اجازه)
تدین - بنده موافقم
رئیس - پیشنهادی نیست
رای میگیریم باین ماده آقایانیکه ماده سوم را تصویب میکنند قیام فرمایند
(اغلب قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد
مذاکرات راجع بکلیات است در کلیات مخالفی نیست
(گفتند خیر)
رئیس - رای میگیریم بقانون علامت صنعتی که هیجده ماده است
آقایانی که تصویب می کنند قیام فرمایند
(اغلب قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد
لا یخام امتیاز راه بندر جز از ماده دوازدهم مطرح است
(ماده مزبور شرح ذیل قرائت شد)

ماده دوازدهم - کلیه نظامیان و مأمورین امنیه که سر خدمت میباشند و مأمورین وزارت فلاحت و تجارت و نوآند هاه که برای تقویت با رسیدگی بحساب راه مسافرت میکنند و مأمورینی که برای سیم کشی و یا تعمیر سیم تلگراف و تلفن دولتی اهرام میشوند و حکم رسمی در دست دارند از تأدیبه حق العیور معاف خواهند بود و همچنین مأمورین سیاسی دول خارجه با تشخیص وزارت فوائد عامه ولی است دولتی بهر وسیله که حمل شود نصف حق العیور را خواهد پرداخت
رئیس - آقای دامغانی (اجازه)
شریعتمدار دامغانی - این جا در قسمت آخر این ماده نوشته شده است
نصف حق العیور معمولی را خواهد پرداخت
در اینجا هیچ پیش بینی نشده است که دولت مختار است یا از آن راه ببرد یا از غیر آن راه هم میتواند بملاوه ممکن است یا با انومیل و یا با کاری و البته این وسائل برای صاحب امتیاز تفاوت عمل دارد
بنده تصور میکنم باید اینجا پیش بینی شود که دولت مکلف است یا از آن راه حمل کند و در وسائل نقلیه اش دولت آزاد است با هر وسیله که میخواهد حمل نماید
رئیس - آقای عدل الملك (اجازه)
عدل الملك - بنظر بنده این تذکره آقا تحصیل حاصل است برای اینکه دولت در حمل بیستش آزاد است دیگر ضرورت ندارد اینجا توضیح شود
جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است
رئیس - ماده سیزدهم (بشرح ذیل قرائت شد)
ماده سیزدهم - صاحب امتیاز متعهد است که دفاتر منظمی از قبیل دفتر روزانه و دفتر معارج و عایدات و دفتر دارائی راه و صورت حساب سالیانه (بیلان) و غیره ترتیب داده و در موقع تقییش بمأمورین مخصوص دولت ارائه دهنده
مأمورین دولت در هر موقع حق دارند دفتر و اسناد معاسبه راه را تقییش نمایند
رئیس - آقای دامغانی (اجازه)
شریعتمدار دامغانی - این حتی که اینجا بدولت داده شده که اسناد و محاسبات را تقییش کند البته صحیح است و باید دولت حق داشته باشد
ولی اینکه در هر موقع مأمورین دولت حق تقییش داشته باشند ممکن است اسباب

میکنم که اگر بتوانم همین راه هفت ذرع و نیمی را بسازیم این سعادت ما است و کفایت میکند

و راجع بقسمت دیگر فرمایش آقای حاج میرزا عبدالوهاب که فرمودند راجع بهجری که خارج است یا جزء جاده است این قسمت در کمیسیون هم صحبت شده و داخل نیست و خارج است از جاده و خود راه هفت متر و نیم است و این راه هم بر حسب بازدید و تصویب میچل که رفته است و تحقیق کرده کمیسیون پیشنهاد کرده

والا اعضاء کمیسیون فوائد عامه هم متخصص نیستند

او میگوید که راه دردزیا آنچه که ساخته شده است از هفت ذرع و نیم بیشتر ساخته شده و اگر بنظر آقای حاج میرزا عبدالوهاب باشد آن راهی را هم که هوس ها از قزوین بسکرمانشاه ساخته اند رفتهی که ملاحظه کنند هفت متر و نیم بیشتر نیست و راه قزوین بطهران را هم متخصص فنی ساخته

مرحوم سعدالسلطنه وقتی که حاکم بود این راه را اینطور ساخته والا از قزوین بگیلان یا بهمدان و کرمانشاهان هفت متر و نیم بیشتر نیست و اگر میخواهد راه آباد باشد از این بیشتر نخواهد شد و اگر بخواید خیلی طویل و عریض باشد باز هم ساخته نمیشود

کمیسیون از نمایندگان - مذاکرات کفایت

(بعضی گفتند کافی نیست)

رئیس - رأی میگیریم به کفایت مذاکرات آقایانی که مذاکرات را کافی میدانند قیام فرمایند

(اکثر برخاستند)

رئیس - اکثریت نیست. پیشنهادها قرائت میشود

(بعضیون ذیل قرائت شد)

پیشنهاد آقای میرزا جواد خان بنده پیشنهاد میکنم ماده شانزده اینطور اصلاح شود

عرض راه نباید کمتر از دوازده گز باشد. . . الی آخر

پیشنهاد آقای مدبرالملک در ماده شانزده بنده پیشنهاد میکنم بجای هفت متر و نیم ۹ متر نوشته شود

پیشنهاد آقای سید محمد علی شوشتری بنده پیشنهاد میکنم در ماده شانزده عبارت « مگر تا تصدیق کند » حذف شود

پیشنهاد آقای کازرونی بنده پیشنهاد میکنم متر بگز مبدل شود

رئیس - ماده هفده (بعضیون ذیل خوانده شد)

ماده هفدهم - دولت ایران برای

تسهیل اجرای مواد این امتیازنامه با صاحب امتیاز مساعدت خواهد کرد

رئیس - آقای دامغانی (اجازه)

دامغانی - عرضی ندارم

رئیس - آقای قائم مقام

قائم مقام - عرضی ندارم

رئیس - مخالفی ندارد

بعضی از نمایندگان - خبر

رئیس - ماده هیجده (بعضیون ذیل قرائت گردید)

ماده هیجدهم - صاحب امتیاز مجاز است برای حسن جریان امور راه بندر جزیره دامغان و استرآباد تلفن دائرنماید مشروط بر اینکه این تلفن منحصراً بخدمات خصوصی اداره راه بوده و از قبول مخابرات عمومی اکیداً ممنوع باشد و مسلم است که در مواقع فوق العاده دولت حق خواهد داشت از این تلفن استفاده نماید

رئیس - آقای دامغانی (اجازه)

شریحتممدار دامغانی - عرضی ندارم

رئیس - آقای قائم مقام

قائم مقام - عرضی ندارم

رئیس - آقای کازرونی (اجازه)

کازرونی - بنده موافقم

رئیس - مخالفی ندارد؟

(اظهاری نشد)

رئیس - ماده نوزده (بعضیون آئینده خوانده شد)

ماده نوزدهم - صورت اسباب و ادواتی که برای ساختن راه لازم است و تهیه آن در داخله مملکت میسر نمیشود از طرف صاحب امتیاز بوزارت فوائد عامه تقدیم میشود که برای معاینت ادوات مزبور از حقوق گمرک اقدام نماید

رئیس - مخالفی ندارد

شریحتممدار دامغانی - بنده مخالفم

رئیس - بفرمایند

شریحتممدار - صاحب امتیاز که مکلف شده است در ظرف یکسال شروع کند و در ظرف سه سال هم این راه را خانه دهد

البته محتاج بالآت و ادواتی هم خواهد بود که از خارج باید بیاورد و آنها هم گمرک وارد

حالا اگر در این بین مسلماً محتاج شد و آنوقت بوزارت فوائد عامه مرجوع کرد

بنده نمیدانم چه طور میشود؟ تا صاحب امتیاز بوزارت فوائد عامه صورت بدهد و وزارت فوائد عامه لایحه تنظیم کند و بیاورد بمجلس و مجلس آنرا تصویب کند

مکنست یکسال بگذرد و بقیه بنده

باید اساساً مجلس رأی بدهد که آلات و ادواتی که برای این راه لازم است از حقوق گمرکی معاف باشد

رئیس - آقای عدل الملک (اجازه)

عدل الملک - عرض کنم؛ آن لایحه را که ایشان تصویب میکنند بعد از آنکه این ماده تصویب کند و بیاورد بمجلس آن همان ماده است و پس از آنکه این ماده تصویب شود وزارت فوائد عامه قادر خواهد بود که آن چیزهایی را که باید از گمرک معاف کند معاف نماید و باین نگرانی برای ایشان باقی نمیاند

(بعضی گفتند: مذاکرات کفایت)

رئیس - مذاکرات کفایت؟

بعضی از نمایندگان - بلی کفایت

رئیس - ماده بیست (شرح ذیل قرائت شد)

ماده بیستم - هرگاه دولت بخواهد امتیاز احداث راه آهن بدهد که خط عبور آن از بندر جزیره دامغان و استرآباد در روی خط شوسه باشد صاحب امتیاز با تساوی شرایط حق تقدم خواهد داشت و در صورتی که مشارالیه آنرا بشرایط دیگران قبول ننماید و امتیاز بشرکت یا شخصی دیگری داده شود و با خود دولت باین کار اقدام کند بطوریکه ریلهای خط آهن در روی شوسه مزبور قرار داده شود باید صاحب امتیاز راه آهن عوائد خالص متوسط صاحب امتیاز را تا آخر مدت امتیاز از عوائد راه آهن تأدیه نماید

رئیس - آقای دامغانی (اجازه)

شریحتممدار دامغانی - عرضی ندارم

رئیس - آقای قائم مقام

قائم مقام - عرضی ندارم

رئیس - مخالفی ندارد؟

(گفتند: خیر)

ماده بیست و یک (باین مضمون خوانده شد)

ماده بیست و یکم - هرگاه دولت بخواهد امتیاز انومبیل رانی در محل و نقل رستی و سایر وسایط نقلیه و غیره را در این راه شوسه بدیگری اعطاء نماید صاحب امتیاز با تساوی شروط حق تقدم خواهد داشت

رئیس - این ماده هم مخالفی ندارد؟

بعضی از نمایندگان - خیر

رئیس - ماده بیست و دو (اینطور قرائت شد)

ماده بیست و دوم - در صورت عدم اجرای هر یک از مواد سه و چهار و شش و یازده و سیزده و چهارده و شانزده از طرف صاحب امتیاز وزارت فلاح و تجارت و عوائد عامه بصاحب امتیاز اخطار مینماید

رئیس - مخالفی دارد؟

هرگاه مشارالیه در ظرف یکماه باخطار مزبور ترتیب اثر ندهد وزارت مقرر البها میتواند امتیاز را لغو و خسارات وارده به دولت را از صاحب امتیاز مطالبه نماید

رئیس - مخالفی ندارد؟

عدل الملک - بنده مخالفم

رئیس - بفرمایند

عدل الملک - این ماده ماده است که باید تقریباً جنبه عدالتش قوت داشته باشد و آن این است که بصرف اخطار یک نفر و بعد هم اینکه یک ماه باین اخطار ترتیب اثر بدهد و او را از حقوق خودش محروم کند

تقریباً قاضی و مدعی یک نفر میشود بنده تصور میکنم مقتضی باشد در این ماده یک حکمیتی و یک ترتیبی وزارت فوائد عامه پیشبینی کند که اگر ما به الاختلاف شد بقضارت و حکمیت مسئله حل شود

وزیر فوائد عامه - اولاً جواب آقای عدل الملک را ماده بیست و سه میباید بزرگراه ماده بیست و سه میگوید هر گاه اختلافاتی راجع بسائل مربوطه بفلان و فلان پیش آید حکمیت بدو نفر حکم رجوع میشود

ماده بیست و دو راجع به جزاعاست و ماده بیست و سه راجع بطرز رسیدگی است

پس مغایرتی ندارد و علاوه فرمودند یک نفر اخطار میکند این یک نفر یک نفر هادی نیست نماینده دولت است که در مواقع معینه که در خود قانون معین شده و تخلف از آن مواد مجازات دارد بصاحب امتیاز اخطار میکند و بر فرض اختلافاتی هم حاصل شود بموجب ماده ۲۲ حکمیت مراجعه میشود

کمیسیون از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - مذاکرات کافی است؟

(بعضی گفتند بلی کافی است)

رئیس - ماده بیست و سه (شرح ذیل قرائت شد)

ماده ۲۲ - هرگاه اختلافاتی راجع بسائل مربوطه بسواد این امتیازنامه بین دولت و صاحب امتیاز تولید گردد موضوع اختلاف بدو نفر حکم که یکی از طرف وزارت فوائد عامه دیگری از طرف صاحب امتیاز تعیین خواهد شد مراجعه میشود

چرا برای اینکه با استعمال بطرفی و خون سردی میتواند حکمیت و قضاوت کنند و باین جهت اصول حکمیت بهترین اصول است و اینکه این اصل را هم در امور قضائی دخالت میدادند و اگر اینطور باشد دعاوی برانژودتر ختم میشود

بنده شخصاً کاملاً طرفدار نشوین اصول حکمیت هستم و این مسئله هیچ منافاتی باین اصل (که مرجع تظلمات عمومی هدیه است) ندارد

کازرونی - بنده مخالفم

رئیس - بفرمایند

کازرونی - بنده برای این مطلب دو نفر حکم کافی نمیدانم علاوه بر اینکه مرجع تظلمات قانوناً عدلیه است آنوقت ما بیاییم بطور استثناء قائل شویم باین حکمیتها آن هم در یک چنین مواقعی که مستلزم خسارت عمده است بنده دو نفر حکم را کافی نمیدانم و اگر هم میخواهیم بحکم قائل شویم باید چهار نفر حکم باشد و الا اکثریت دو نفر را نمیدانم چطور میشود؟

علاوه بر اینکه بنده مجال نیافتم که در ماده سابق عرض خودم را بکنم بنده میبینم یک تلافی مابین این ماده و ماده سابق هست

ماده سابق مستقلاً بدولت حق میدهد که بعد از گذشتن مدت راه را ضبط کند آنجا مسئله را ختم کرده متعلق باین ماده نمیکند

استقلال دارد و این ماده یک چیز دیگری است و راجع باختلاف است آنوقت ممکن است این ماده را یک طوری توجیه کنند و بگویند این مسئله راجع باختلافاتی است که هر بوط بقیه کردن راه نیست و راجع باختلافات جزئی است

یا در خصوص کم زیادی عایدی یا اختلاف راجع به خارج است و اینها مربوط بماده سابق نمیشود

بنابراین بنده تصور میکنم بواسطه اخطار یک نفر مأمور راه از قبضه صاحب امتیاز خارج شود صحیح نیست و اینکه فرمودند نماینده دولت یک نفر هادی نیست

بهمین دلیل بنده عرض میکنم که باید قانوناً قوه صاحب امتیاز بدهیم

زیرا اخطار کننده یک نفر نماینده دولت است و او در مقابل نماینده دولت قدرت ندارد

وزیر فوائد عامه - اولاً حق حکمیت بکسی دادن منافی این نیست که عدلیه مرجع تظلمات عمومی است

موضوع حکمیت یک چیز است که من حق خودم را بواسطه اطمنانی که بر سر کار دارم بشما رجوع میکنم و طرف هم بواسطه اطمنانی که بدیگری دارد با رجوع میکنند و آن دو نفر که اختیار دارند هستند مسئله را ختم میکنند

چرا برای اینکه با استعمال بطرفی و خون سردی میتواند حکمیت و قضاوت کنند و باین جهت اصول حکمیت بهترین اصول است و اینکه این اصل را هم در امور قضائی دخالت میدادند و اگر اینطور باشد دعاوی برانژودتر ختم میشود

بنده شخصاً کاملاً طرفدار نشوین اصول حکمیت هستم و این مسئله هیچ منافاتی باین اصل (که مرجع تظلمات عمومی هدیه است) ندارد

اما اینکه فرمودند این عده کافی نیست

بمقیه بنده وقتی که کسی بیک نفر اطمنان پیدا کرد و او را حکم خودش قرار داد

این شخص برای او بهتر از ده نفر قاضی است و همینطور طرفش

پس اساساً دو نفر حکم برای طرفین کافی است

ولی ضمناً برای اینکه هر یک از این حکم ها ممکن است در قضاوت امر جمودت داشته باشند

لذا مقرر شده است بشخص ثالثی هم که عمل اطمنان هر دو طرف باشد مراجعه کند برای او هر طرف که تمایل شد آن طرف اکثریت داشته و رأیش قاطع خواهد بود

پس این هم محل کلام نیست اما یک مطلب دیگر فرمودند که باید جواب بدهم

فرمودند این ماده ماده سابق متناقض است و حال آنکه اینها در قضایا در هر قانون یک جزای معنی را معلوم میکنند و قانون بی جزا قانون نیست

در یک مورد ممکن است جزا را نقض امتیازنامه قرار بدهند و متلاً بگویند چنانچه در مواد سه و شش و هفت این امتیازنامه تخلف شده عدم اجرای این مواد اسباب نقض امتیازنامه میشود آنوقت در آن موقع بطوریکه خودتان فرمودید مأمور توانای دولت بمن که صاحب امتیاز هستم اخطار میکند که شما فلان ماده را اجرا نکرده اید و از این جهت این امتیاز نامه لغو خواهد بود

در این صورت اگر فرمایش سرکار صحیح بود یعنی حق مراجعه بقضارت و حکمیت برای صاحب امتیاز باقی نبود که دیگر معنی نداشت یک ماه با مهلت داده شود پس این یک ماه مهلت را برای این صاحب امتیاز داده اند که اگر این اعتراض دولت وارد نیست رد کند و جواب بگوید و قضیه از دو حال خارج نیست یا این است که صاحب امتیاز در این مدت موفق خواهد شد که اشکال حاصله را رفع کند

اگر اینطور شد که هیچ والا قضیه مراجعه بحکمیت خواهد شد اگر حکم ها حکم کردند که اعتراض دولت صحیح است و مثلاً ماده سه امتیازنامه نقض شده دیگر حق برای کسی باقی نخواهد بود و امتیاز لغو خواهد بود

فرض این است که جزای تخلف از مواد این قانون نقض امتیاز است و این اشکالی ندارد

کمیسیون از نمایندگان - مذاکرات کافی است

(بعضی گفتند کافی نیست)

رئیس - رأی میگیریم بکفایت

مذاکرات آقایانی که مذاکرات را کافی میدانند قیام فرمایند

(عده زیادی قیام کردند)

رئیس - اکثریت است - شور اول تمام شد

وزیر فوائد عامه - باید عرض کنم که یک ماده مهم در این امتیازنامه اشتباهاً درج نشده و تا شور ثانی نوشته خواهد شد

آن حق باز خریدن این امتیاز است برای دولت زیرا دولت کم کم باید به طرف این مقصود منتهی کند که باج راه را بر سر موقوف کند و اگر بنا بشود این حق باز خرید در امتیاز برای دولت منظور نشود خلاف آن مقصود خواهد بود چون اشتباهاً این مسئله در این لایحه قید نشده

لهذا خواستم بر عرض آقایان نمایندگان محترم برسانم تا در شور ثانی این ماده اضافه خواهد شد

رئیس - ماده العاقبه رسیده است قرائت میشود و بیکسیون مراجعه خواهد شد

(شرح ذیل قرائت شد)

نظر بلزوم تأمین حفاظت صحه عمله و سایر کارگران که برای راه سازی مستخدم خواهند شد ماده العاقبه ذیل را پیشنهاد میکنم

سالیانه مبلغ سه هزار تومان برای تأمین حفاظت صحه عمله و سایر کارگران تخصیص بدهد

رئیس - شور اول تمام شد

رأی گرفته میشود بشور دوم آقایان موافقین قیام فرمایند

(عده کثیری قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد

دو فقره پیشنهاد رسیده است راجع بدستور قرائت میشود

یکی از طرف آقای روحی راجع بتغییر اسامی ماها دیگری از طرف آقای باستانی راجع بقانون سجل احوال که جزو دستور شوند رأی میگیریم به پیشنهاد آقای روحی راجع به تغییر اسامی ماها آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند

(جمع قیام کردند)

رئیس - تصویب شد - چند دقیقه تنفس است

(در این موقع جلسه برای تنفس تعطیل و پس از سه ربع مجدداً تشکیل گردید)

رئیس - عده کافی نیست

جلسه را ختم میکنم جلسه آتی شب سه شنبه دستور را هم عرض میکنم اگر نباشد رأی میگیریم در جلسه آتی

یک نفر از نمایندگان - فرداشب

رئیس - شنبه و یکشنبه و سه شنبه و پنجشنبه را معین کرده بودید

جمعی از نمایندگان - صحیح است

رئیس - دستور هم تغییر اسامی ماها و قانون سجل احوال

(مجلس شش ساعت از شب گذشته ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - مؤتمن الملک منشی - علی اقبال المالک منشی - معظم السلطان

جلسه ۱۴۸

صورت مشروح مجلس لیله سه شنبه یازدهم فروردین ۱۳۰۴ مطابق ششم شهر رمضان المبارک ۱۳۴۳

صورت مجلس لیله یکشنبه چهارم رمضان را آقای حاج میرزا اسدالله خان قرائت نمودند

رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب - قبل از دستور عرضی داشتم

رئیس - آقای قائم مقام الملک

قائم مقام الملک - قبل از دستور عرضی دارم

رئیس - آقای دولت آبادی راجع به صورت مجلس فرمایشی دارد

حاج میرزا پیچی دولت آبادی - خیر قبلاً از دستور عرض داشتم

رئیس - آقای شیروانی

شیروانی - بنده هم قبیل از دستور عرضی دارم

رئیس - آقای معظم السلطان

(اجازه)

معظم السلطان - بنده راجع به قیمت خود قبلاً استغاره کرده بودم

رئیس - آقای ضیاء الواعظین

ضیاء الواعظین - قبل از دستور

رئیس - آقای انشار

آقای انشار - قبلاً از دستور عرض دارم

رئیس - آقای حاج عبدالوهاب

حاج میرزا عبدالوهاب - بنده هم قبل از دستور عرضی دارم

رئیس - نسبت بصورت مجلس ایرادی نیست؟

(گفتند خیر)

رئیس - پیشنهاد شده داخل دستور شویم

آقا سید یعقوب - بنده عرض لازمی داشتم

رئیس - آقایانی که تصویب میکنند وارد دستور شویم قیام فرمایند

(عده کثیری قیام نمودند)

رئیس - اکثریت است

دستور امشب یکس طرح قانونی راجع به تبدیل اسامی ماها است و دیگری لایحه